

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«НАЦІОНАЛЬНИЙ ГІРНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ

НАУКОВО-ТЕХНІЧНА СТУДЕНТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ

***"ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ
ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ"***

10-13 листопада 2014 р.

ЗБІРНИК ПРАЦЬ

**Дніпропетровськ
2014**

ІННОВАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ ПРОМИС-
ЛОВОСТІ УКРАЇНИ 2014: Матеріали науково-технічної студентської
конференції (Дніпропетровськ, 10-13 листопада 2014 року), – Д.: Державній
ВНЗ «НГУ», 2014. – 87 с.

В збірнику наведено матеріали науково-технічної студентської конференції, яка
була проведена 10-13 листопада 2014 року в Державному вищому навчальному
закладі «Національний гірничий університет» (м.Дніпропетровськ).

Збірник призначений для науково-технічних працівників, викладачів вищих
навчальних закладів, молодих вчених, аспірантів та студентів.

Матеріали в збірнику друкуються мовою оригіналу в редакції авторів.

ЗМІСТ

1. Прокопович М.А. гр. АМ-14м, д.э.н., проф. Вагонова А.Г. Выбор показателей экономической оценки инвестиционной деятельности «Сателлит-мотор».....	6
2. Кришень В.В., гр.ЕД-13м, д.т.н., проф. Прокопенко В. І. Чинники впливу на розвиток інновацій в сфері екологічного менеджменту.....	8
3. Тімченко К.В. гр. ЕД-13м, к.е.н, доц. Шаповал В.А. Перспективи розвитку промислового туризму в гірничодобувному регіоні.....	11
4. Бикова К.К. гр. ЕД-13м, к.т.н., доц. Непошивайленко Н.О. Оцінка екологічних ризиків недосконалого управління екологічною безпекою....	13
5. Перец М. Е. гр. ЕД-14м, к.е.н., доц. Терехов Е.В. Влияние автотранспортных средств на окружающую среду Украины.....	16
6. Цуканова Я.К. гр. АМ-14м, ас. Овчинникова Т.В. Аналіз показників зайнятості працездатного населення України.....	18
7.Щенко Л.А. гр. ЕД-13м, ас. Волотковська Ю.О. Реформування екологічного податку у зв'язку з євроінтеграцією України.....	20
8. Лискін Є.Г. гр. М-ЕД-13, д.т.н., проф. Прокопенко В.І. Еколого-економічні засади утворення ландшафтних заказників у гірничодобувному регіоні.....	23
9. Кашуба Р.Т. гр. ЕД-13м, к.е.н., доц. Терехов Е.В. Економічні аспекти розвитку екотуризму у Карпатському регіоні.....	25
10. Досужий В.С. гр. АМ-14-м, ас. Овчинникова Т.В. Оцінка впливу демографічного розвитку на формування трудових ресурсів України.....	27
11. Шевченко Ю. О. гр. УД-13м, к.е.н., доц. Шаповал В.А. Інноваційна діяльність як основа ефективного розвитку підприємств машинобудування України.....	30
12. Перец М. Е. гр. ЕД-14м, к.е.н., доц. Терехов Е.В. Оценка природно-ресурсного потенциала Украины.....	32
13. Хапайло Д.В. гр. М-ЕД-13, д.т.н., проф. Прокопенко В.І., Наукові підходи до розробки механізму еколого-економічного моніторингу експлуатації родовища.....	34

14. Андрущенко О.В. гр. М-АМ-14-2, ас. Овчинникова Т.В. Роль трудової міграції в підвищенні конкурентоспроможності України.....	36
15. Плотнікова К.О. гр. ЕД-14м, ас. Шашенко О.О. Економічні механізми впровадження енергозберігаючих технологій у житловому секторі.....	39
16. Левочко І.В. гр. ЕД-13м, к.е.н., доц. Терехов Е.В. Організаційно-економічні аспекти використання та відтворення водних біоресурсів.....	42
17. Довгань В. Д. гр. АМ-14м, ас. Овчинникова Т.В. Роль «опережуючої підготовки работников» в формуванні кадрового потенціала організації.....	45
18. Сіда Т.Ю. гр. М- ЕД-13, д.т.н., проф. Прокопенко В.І. Еколого-економічне підґрунтя системи управління підприємства з виробництва кормів для тварин.....	47
19. Мельниченко А.І. гр. АМ-14м, к.е.н., доц. Шаповал В.А. Корпоративна соціальна відповідальність та конкурентоспроможність бізнесу.....	49
20. Садельська Ю.О. гр. АМ-14м, ас. Овчинникова Т.В. Вплив основних показників природного руху населення на демографічну ситуацію в Україні.....	52
21. Бондаренко Р.М. гр. М-ІД-13, ас. Волотковська Ю.О. Інноваційний розвиток житлового будівництва: проблеми та шляхи їх вирішення.....	55
22. Данильченко В.В. гр. УП-14м, к.е.н., доц. Терехов Е.В. Значення консалтингу у забезпеченні розвитку сучасних організацій.....	57
23. Михеева К.Р. гр. ЕД-14м, ас. Шашенко О.О. Госдолг Украины: светлое прошлое или темное будущее.....	60
24. Беліс Є.І. гр. АМ-14м, ас. Овчинникова Т.В. Вплив ринку праці на процес обміну робочої сили.....	62
25. Кириленко Д.О. гр. УД-14м, ст. вкл. Дементьева Н.В. Нуре cycle – графическая интерпретация жизненного цикла инновации.....	64
26. Мусаєва К.Г. гр. УД-13м, к.е.н., доц. Терехов Е.В. Особливості інноваційного розвитку гірничодобувної галузі.....	66
27. Мельниченко А.І. гр. АМ-14м, ас. Овчинникова Т.В. Що до залежності чисельності трудових ресурсів суспільства від природного	

руху населення.....	68
28. Перец М. Е. гр. ЕД-14м, ас. Шашенко О.О. Проблема рационального использования нефти.....	70
29. Пайос А.Г. гр. УД-13м, к.е.н., доц. Терехов Е.В. Інноваційні напрями розвитку туристичної галузі.....	73
30. Гольдфарб Ю.А. гр. АМ-14м, ас. Овчинникова Т.В. Актуальность проблемы обучения трудовых ресурсов в условиях рыночной конкуренции.....	75
31. Кобыляцька А.В. гр. ЕД-14м, ас. Шашенко О.О. Екологізація українських підприємств.....	77
32. Шевченко Ю.О. гр. УД-13м, к.е.н., доц. Терехов Е.В. Сучасні тенденції інноваційного розвитку банківської системи України.....	81
33. Шевцов В.И. гр. АМ-14м, ас. Овчинникова Т.В. Совокупность факторов влияющих на демографическое процессы в Украине.....	83
34. Перец М. Е. гр. ЕД-14м, ас. Шашенко О.О. Внешнеторговый баланс Украины.....	85

Прокопович М.А. студент гр. АМ-14м

Научный руководитель: Вагонова А.Г., д.э.н., профессор кафедры прикладной экономики

(Государственное ВУЗ "Национальный горный университет", г.Днепропетровск, Украина)

ВЫБОР ПОКАЗАТЕЛЕЙ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ ОЦЕНКИ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ «САТЕЛЛИТ-МОТОР»

Инвестиционная деятельность представляет собой один из наиболее важных аспектов функционирования и экономического развития любой станции технического обслуживания. Основными причинами, обуславливающими необходимость инвестиций, являются обновление имеющейся материально-технической базы, наращивание объемов производства, освоение новых видов деятельности и др.

Процесс инвестирования на СТО – это сложный многогранный процесс, на который влияет множество факторов, имеющих важное научное и практическое значение. С практической точки зрения знание таких факторов, механизма их влияния на инвестиционную деятельность и эффективность инвестиций на СТО является основой для разработки научно обоснованной инвестиционной политики более эффективного управления инвестиционным процессом. Под эффективностью инвестиций на СТО обычно понимается получение экономического или социального результата на одну гривну инвестиций [1].

Экономическую оценку эффективности инвестиций на СТО целесообразно проводить по системе описанных ниже показателей, используемых в международной и отечественной практике [2].

При оценке экономической эффективности модернизации СТО «Сателлит-мотор» были использованы следующие показатели:

- чистая текущая стоимость (NPV) (1);

- срок окупаемости капвложений (2);
- индекс доходности (3);
- коэффициент эффективности инвестиций (4).

Чистая текущая стоимость доходов:

$$NPV = PV - I_0, \text{ тыс. грн.}, \quad (1)$$

где PV – текущая стоимость доходов, тыс. грн.; I_0 – стоимость инвестиционных затрат, тыс. грн.

Срок окупаемости:

$$PP = \frac{I_0}{P}, \text{ лет}, \quad (2)$$

где P – чистый годовой поток денег от реализации проекта, тыс. грн./год.

Индекс доходности:

$$NPV = \frac{PV}{I_0}, \text{ тыс. грн.} \quad (3)$$

Коэффициент эффективности инвестиций:

$$ARR = \frac{P}{\frac{1}{2} \cdot (I_0 - RV)}, \text{ тыс. грн.}, \quad (4)$$

где RV – величина ликвидационной (остаточной) стоимости активов, т.е. стоимость активов по окончании срока их полезного использования, тыс. грн.

Таким образом, оценка эффективности инвестицией на станциях технического обслуживания имеет важное научное и практическое значение. Показатели, использованные при оценке модернизации СТО «Сателлит-мотор», позволяют наиболее полно и точно оценить экономический эффект инвестиций для СТО и на их основании принять решение о модернизации.

Перечень ссылок

1. Коновалова Т.В., Надирян С.Л. Бюджетирование в системе управления учета автотранспортного предприятия // Гуманитарные, социально-экономические и общественные науки. – 2013. – № 1. – С. 313–315.
2. Туревский И.С. Экономика отрасли. Автомобильный транспорт М.: Форум, Инфра-М, 2011. — 288 с.

Кришень В.В., студент гр. ЕД-13м

Науковий керівник: Прокопенко В. І., д. т. н., проф. кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙ В СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ

Як зазначає Верховна Рада України у своїй Постанові "Про основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки", екологічну ситуацію України на сьогоднішній день визначають як таку, що наближена до стану глобальної екологічної катастрофи.

Тому питання, пов'язані з регулюванням екологічної безпеки в нашій країні є досить актуальними. І хоча на рівні держави рекомендації щодо впровадження екозаходів розглядаються досить активно, однак застосування екологічного менеджменту на вітчизняних підприємствах не є поширеною практикою на відміну від таких країн як Німеччина, Японія та США. Екологічний менеджмент (екоменеджмент) - це система управління навколишнім середовищем, орієнтована на побудову гармонійного співіснування людини і природи, яка базується на принципах введення екологічної політики на підприємствах, їх плануванні, реалізації, вимірюванні та оцінюванні екологічних показників виробничо-господарської діяльності, а також постійному поліпшенні її стану. Для ефективного і перспективного розвитку екоменеджменту в організації потрібно постійно використовувати різні інновації. Це певна новизна, що вводиться на підприємстві та забезпечує якісний та результативний ріст ефективності продукції чи процесів, а також сприяє високій конкурентоспроможності організації як на зовнішньому так і на внутрішньому ринку.

Екологічно орієнтована інноваційна діяльність підприємства повинна реалізовуватись на основі застосування екологічно чистих безвідходних та маловідходних технологій, встановлення очисних споруд для шкідливих викидів газів та стічних вод, застосування новітніх технологій з переробки сировини для затрат меншої кількості енергії, розроблення і постачання продукції, яка не має шкідливого впливу на довкілля.

На розвиток інновацій в сфері екологічного менеджменту впливає низка чинників, які сприяють розвитку інновацій або перешкоджають їх запровадженню. Їх, в свою чергу, доцільно поділити на дві групи: чинники зовнішнього та внутрішнього впливу. Зовнішні чинники впливу – це фактори, вплив яких на розвиток інновацій в сфері екоменеджменту здійснюється з боку навколишнього середовища організації. До них відносять: рівень економічного зростання, політична ситуація в країні, національна та міжнародна законодавча база, податкова політика, наявність зовнішніх джерел фінансування, науково-технічний прогрес, екологічна ситуація в країні та міжнародні програми з екологічної безпеки. Внутрішні чинники – це чинники, які впливають на розвиток інновацій в межах внутрішнього середовища підприємства. До них належать: цілі організації в напрямку реалізації екологічних заходів; рівень забезпеченості внутрішніми джерелами фінансування; наявність фахівців з екологічної безпеки та відповідних структурних підрозділів. Розгляньмо деякі з зовнішніх чинників впливу.

Як свідчить досвід розвинених країн, одним із стимулів запровадження новітніх технологій у сфері екоменеджменту є рівень стійкого економічного зростання в країні, адже за відсутності останнього не буде коштів для фінансування даної сфери. А у власників підприємств у ситуації економічного спаду першочерговим завданням буде уникнення банкрутства.

Одним із важливих чинників є фінансування екологічного менеджменту. Для підприємств здійснення інвестицій в інноваційні проекти є завжди ризиковим кроком, адже застосування того чи іншого нововведення, яке ще не було перевірено, і у випадку його невдалого впровадження підприємство-

інвестор не отримає прибутку. Але навіть не дивлячись на це, суб'єкти господарювання все одно вкладають кошти в інновації в сфері екоменеджменту, адже це є як екологічно, так і економічно обґрунтовано. Однак, слід зазначити, що формуючи джерела фінансування інновацій, можна зустрітися з проблемою нестачі коштів, яка гальмуватиме процес їх розвитку в сфері екологічного менеджменту. Вітчизняна законодавча база, як чинник зовнішнього впливу, здебільшого перешкоджає розвитку інновацій. Згідно з дослідженнями, державна підтримка реалізації інноваційної та інвестиційної діяльності підприємств становить лише 1000000тис. грн. на рік, а це приблизно 3% від загальної суми фінансування інвестиційної діяльності підприємства, де: 60-70% становлять власні ресурси, 3-4% - кредити та 1-2% - кошти зовнішніх інвесторів.

Як свідчить досвід інших країн, одним із чинників, що впливає на запровадження підприємствами екологічних інновацій є державна податкова політика, адже стимулювати підприємства до запровадження інновацій можна шляхом надання пільг щодо оподаткування підприємств з екологічно орієнтованим виробництвом, зберігаючи при цьому їх автономність та збільшуючи економічну відповідальність. В Україні, нажаль, система стимулюючого інноваційного оподаткування не створює сприятливих умов для розвитку інновацій на підприємстві. Зокрема, аналізуючи Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні», можна сказати, що екологічно орієнтовані інновації стоять далеко не на першому місці серед списку інноваційних сфері діяльності, даючи першість таким напрямкам розвитку як будівництво і реконструкція транспортних систем; розвиток машинобудування та приладобудування; мікроелектроніка; інформаційні технології; телекомунікації.

Врахування зовнішніх та внутрішніх чинників впливу на розвиток інновацій в сфері екологічного менеджменту дозволить підприємствам ефективніше планувати екологічні заходи на підприємстві, організовувати та мотивувати роботу працівників, задіяних до даної сфери діяльності,

контролювати та регулювати процеси управління екологічною безпекою тощо.

Тімченко К.В. студентка гр. ЕД-13м

Науковий керівник: Шаповал В.А., к.е.н, доцент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ТУРИЗМУ В ГІРНИЧОДОБУВНОМУ РЕГІОНІ

Досвід індустріальних міст різних країн світу свідчить, що промисловий туризм є перспективним напрямом розвитку міської економіки, а також це дієвий засіб створення привабливого бренду міста та залучення інвестицій. Промисловий туризм – це вид туризму, який притаманний для промислових регіонів, метою якого є огляд і ознайомлення з техногенними ландшафтами, витворами індустріальної архітектури, предметами техніки, інфраструктурою та технологічними процесами на працюючих підприємствах, музеями промислової тематики, промисловими містами та рудниками тощо, з метою задоволення пізнавальних, професійних, ділових інтересів [1].

Враховуючи, що Кривий Ріг володіє цілим рядом унікальних, у тому числі всесвітньо відомих, промислових підприємств, залишків виробничих об'єктів, залізниць, гідротехнічних споруд, мостів, стародавніх гірничопромислових ландшафтів, залишків робітничих поселень, та може запропонувати потенційним туристам знайомство з цими місцями, розвиток цього напрямку є доволі перспективним для міста. Найбільш привабливими об'єктами для туризму в Кривому Розі є:

- 1) кар'єр ПівдГЗК, Ганнівський та Первомайський кар'єри ПівнГЗК, що є

найбільшими в Україні (площа всіх кар'єрів регіону 4,2 тис. га);

2) всі великі шламосховища (загальною площею 5,5 тис. га);

3) всі великі відвали гірничо-збагачувальних комбінатів (загалом 7,0 тис. га);

4) система найбільших в Європі шахтних провалів (глибиною 100-150 м, діаметром до 200-250 м) в районі шахти Гвардійської та ім. Орджонікідзе;

5) чотири найбільші в Європі гірничо-збагачувальні комбінати;

6) металургійне підприємство ПАТ «АрселорМіттал Кривий Ріг» – одне з найбільших підприємств Європи;

7) музей гірничої техніки під відкритим небом та інші промислові музеї;

8) підземний швидкісний трамвай (метротрам – гібрид трамваю і метрополітену);

9) підземний дериваційний тунель р. Саксагань, довжиною 5,2 км.

Задля активізації розвитку туризму 30 січня 2013 року прийнято Програму розвитку промислового туризму в місті Кривому Розі на 2013-2015 роки [2]. Мета проекту полягає у створенні у Криворізькому регіоні національного та міжнародного Центру промислового (індустріального) туризму.

На сьогоднішній день вже є перші результати впровадження Програми, а саме: створено відділ промислового туризму в складі комунального підприємства "Інститут розвитку міста Кривого Рогу" Криворізької міської ради; розпочато роботу щодо розробки індустріально-туристичних маршрутів, туристичного логотипу і гасла Криворіжжя, створення сучасної інфраструктури вуличних покажчиків у місті, налагодження співпраці з промисловими підприємствами міста в галузі промислового туризму. Виконання Програми створить умови для реалізації індустріально - туристичного потенціалу міста, покращення туристичного іміджу міста на державному та міжнародному рівнях, сприятиме зростанню економічної активності, розвитку малого й середнього бізнесу, створенню робочих місць у них різних секторах економіки, збільшення надходження до бюджету й, відповідно, зростання добробуту та зайнятості населення, вихованню дітей і молоді на засадах патріотизму та

любові до рідного міста.

Перелік посилань

1. Пацюк В.С. Територіальна організація індустріального туризму Криворіжжя: автореф. дис. канд. геогр. наук: 11.00.02 / В. С. Пацюк; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. - К., 2011. - 24 с. - укр.
2. Програма розвитку промислового туризму в місті Кривому Розі на 2013-2015 роки. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://krt.dp.ua/ua/>

Бикова К.К. студентка гр. ЕД-13м

Науковий керівник: Непошивайленко Н.О., к.т.н., доцент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ НЕДОСКОНАЛОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ

Екологічна безпека – це стан захищеності населення та довкілля від різноманітних видів небезпеки природного та техногенного походження.

У техногенно навантажених регіонах особливо гостро стоїть проблема недосконалого управління екологічною безпекою, яке здійснюється державними органами чи органами місцевого самоврядування. Реальний екологічний стан в Україні характеризується як кризовий, суттєве поліпшення якого потребує високої компетенції службовців державного управління.

Причинами недосконалого управління екологічною безпекою визначено:

- Правові (розмежування повноважень державних та місцевих органів, делегування повноважень між рівнями влади, бюрократичність процедур, тощо);

- Кадрові (невідповідність освіти службовців відповідних структур посади, що вони займають, переобтяження службовими зобов'язаннями працівників, відсутність матеріальної зацікавленості працівників, тощо);

- Зовнішні (недостатність і нестабільність фінансування, державне підпорядкування екологічно небезпечних об'єктів, слабка координація між службами).

Наслідками недосконалого управління екологічною безпекою запропоновано розглянути наступні:

- Соціальні (втрата рівня довіри до органів влади, відсутність екологічних компенсацій для населення, невиконання природоохоронних програм, тощо);

- Економічні (неефективність використання коштів, відсутність компенсування збитків, втрати від забруднення середовища або ресурсів, тощо);

- Екологічні – забруднення компонентів навколишнього середовища (повітря, води, ґрунту), що унеможлиблює чи ускладнює їх подальше використання, призводить до втрати біорозмаїття та погіршення демографічних показників на забруднених територіях.

Отже небезпека, що загрожує недосконалим екологічним управлінням, може привести до значних та незворотних наслідків. Та з метою їх попередження необхідно оцінити ступінь значимості певних причин та ймовірність настання відповідних наслідків.

Існують різні методи кількісного аналізу ризику (статистичний, аналітичний, метод аналогій, дерева рішень та ін.). В даній роботі для оцінки ризику недосконалого управління екологічною безпекою запропоновано використати коефіцієнти впевненості – числа, що відображають ступінь впевненості в істинності або хибності висновку про наявність ризику (про

вплив конкретних факторів ризику на його величину).

Комбінацію обраних наслідків прояву недосконалого управління екологічною безпекою наведено на рисунку 1. За результатами проведених розрахунків встановлено, що при недосконалому управлінні (навіть на 30%) існує значний ризик погіршення якості навколишнього середовища на 70% та як наслідок – підвищення захворюваності населення на 75%. Та навпаки, досконалість управління екологічною безпекою лише на 70% зможе забезпечити високу якість навколишнього середовища в цілому (на 82%) та на окремі його компоненти не матиме суттєвого впливу (відсутність забруднення водою на 58%), при цьому ризик підвищення захворюваності населення безпосередньо не залежатиме від управління екологічною безпекою (наявність

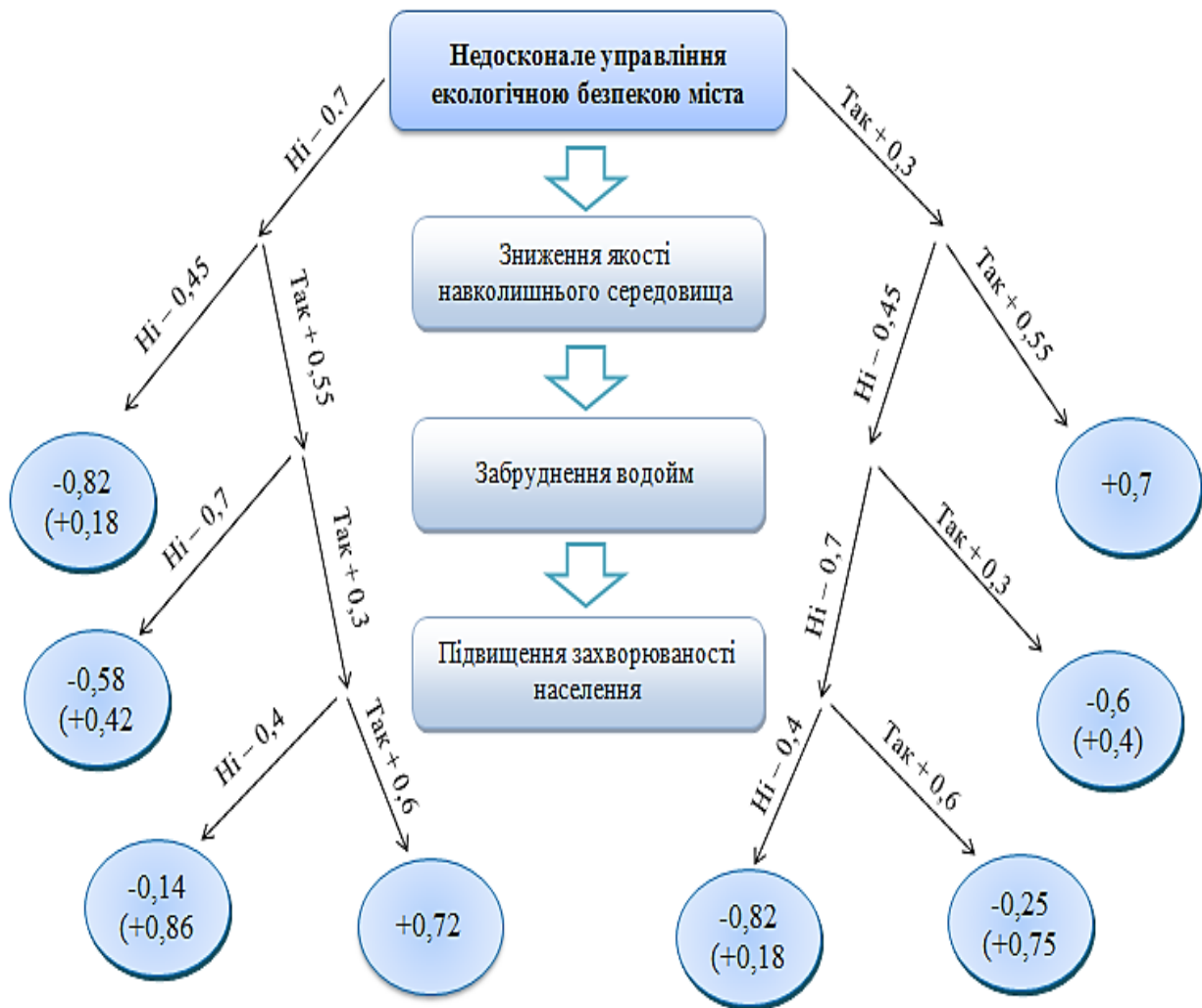

Рисунок 1 - Оцінка наслідків недосконалого управління екологічною безпекою

та відсутність ризику 72% та 86% відповідно), проте опосередковано пов'язаний з ним через зниження якості довкілля.

Таким чином з'ясовано, що підвищення ефективності управління екологічною безпекою не тільки забезпечить стабільність та високу якість навколишнього середовища, а ще й опосередковано сприятиме зниженню захворюваності населення та поліпшенню демографічних показників.

Перець М. Е. студент гр. ЕД-14м

Научный руководитель: Терехов Е.В., к.э.н., доцент кафедры прикладной экономики

(Государственное ВУЗ "Национальный горный университет", г.Днепропетровск, Украина)

ВЛИЯНИЕ АВТОТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ НА ОКРУЖАЮЩУЮ СРЕДУ УКРАИНЫ

Рост количества автотранспортных средств и объема перевозок обусловили то, что транспортные системы в настоящее время являются мощным техногенным фактором влияния на окружающую среду. Автомобильный транспорт и инфраструктура автотранспортного комплекса являются одним из главных источников загрязнения окружающей среды. Проблемы взаимодействия окружающей среды и транспорта связывают между собой многие технологические, медицинские, биологические, экономические, социальные, градостроительные и другие аспекты [1].

Отработавшие газы двигателей внутреннего сгорания содержат более 200 наименований вредных веществ и соединений. Близлежащие к придорожным полосам зелёные насаждения и водные объекты загрязняются хлористыми соединениями, которые используются при химическом способе удаления снега

и льда с дорожных покрытий. Продукты износа шин и сыпучие грузы оказывают негативное влияние на окружающую среду вблизи автомагистралей. В среднем, в течении года один автомобиль расходует 2-2,5 тонны топлива, при этом сжигая свыше четырёх тонн кислорода. С выхлопными газами двигателей внутреннего сгорания в атмосферу выбрасывается смесь из диоксида азота, несгоревшего углеводорода, угарного газа, соединений свинца, твёрдых веществ и других компонентов.

Из общего количества выбросов, произведенных автотранспортом, 1,7 млн. т загрязняющих веществ выброшено автомобилями, которые пребывают в частной собственности населения. Основными токсическими ингредиентами, которыми загрязняется воздух во время эксплуатации транспортных средств и производственной техники, являются: оксид карбона (74,4% или 1872,0 тыс. т), диоксид азота (11,3% или 282,9 тыс.т), неметановые летучие органические соединения (11,6% или 291,6 тыс.т), сажа (1,2% или 30,4 тыс.т), диоксид серы (1,1%, или 27,5 тыс.т). Остаток выбросов приходится на оксид азота, метан, бензапирен и аммиак (0,4% или 10,4 тыс.т) [2].

Районы с повышенным содержанием в воздухе этих веществ превращаются в зоны повышенного риска. К таким зонам, главным образом, относятся города – мегаполисы. Скопление основной массы автомобилей в крупных городах, и как следствие, загрязнение атмосферы вредными компонентами отработавших газов, приводит к дефициту кислорода. Огромное количество разнообразных вредных веществ, содержащихся в воздухе городов, оказывающих опасные и необратимые процессы в организме человека.

Таким образом, проблема влияния транспортных средств на окружающую среду остается актуальной проблемой современного общества. Несмотря на остроту экологических проблем функционирования транспорта, экологизация данной отрасли не получило еще достаточно широкого развития.

Перечень ссылок:

1. Местные вести [Электронный ресурс]. – Режим доступа **Ошибка!**
Недопустимый объект гиперссылки.
2. Бюро Веритас Украина [Электронный ресурс]. – Режим доступа
http://www.bureauveritas.com.ua/wps/wcm/connect/bv_comua/Local/Home/Your-Industry/Automotive

Цуканова Я.К. студентка гр. АМ-14м

Науковий керівник: Овчинникова Т.В., асистент кафедри прикладної економіки

(Держаний ВНЗ «Національний гірничий університет», м.Дніпропетровськ, Україна)

АНАЛІЗ ПОКАЗНИКІВ ЗАЙНЯТОСТІ ПРАЦЕЗДАТНОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Безробіття та зайнятість населення є одними із найважливіших соціально-економічних проблем світу та зокрема України. Досягнення високого рівня зайнятості - одна з передових цілей державної політики. Неспроможність знайти собі гідне місце роботи – це основний чинник трудової міграції населення. Надмірне безробіття має негативний вплив на економіку країни, саме тому вивчення цього питання на сьогодні є надзвичайно актуальним.

Україна – одна з держав, які найбільше постраждали від фінансово-економічної кризи, в результаті якої загостилися певні проблеми, що вплинули на підвищення рівня безробітних серед працездатного населення [1]. Проблеми безробіття неодноразово досліджували багато вчених і практиків, серед яких: А.Вольська, В.Галицький, І.Гнибіденко, Л.Єневич, Г.Кондратьєв, С.Іванов, Г.Мамонова, Ю.Маршавін, І.Моцін, М.Міропольська, П.Нікіфоров, В.Саульська, Т.Черниш, Н.Тілікіна, Т.Панюк, О.Піжук, В.Пиц, Л.Шиян,

В.Ярошенко, а також інші світові фахівці. Незважаючи на значну кількість наукових праць, проблеми безробіття та працевлаштування на даний момент залишаються вивченими недостатньо ґрунтовно. Саме тому обрана тема є дуже важливою на сьогоднішній день.

Основні проблеми ринку праці України пов'язані зі зростанням тривалості періоду безробіття, збільшенням кількості працездатного населення, а також існуванням труднощів щодо працевлаштування соціально незахищених верств населення. Вагомий внесок до формування безробіття в Україні здійснює прихована його форма, тобто небажання чи неможливість значної частини безробітних осіб працездатного віку реєструватися в службах зайнятості [2]. Проаналізував показники безробіття та зайнятості в Україні станом на 2009 та 2013 рр. (табл.1), можливо побачити що кількість населення працездатного віку у 2009 році становила 579 тис.осіб., тоді як у 2013 році 585,2 тис. осіб, отже їхня кількість збільшилась понад 6 тис.осіб.

Таблиця 1

Аналіз показників безробіття та зайнятості в Україні станом на 2009 та 2013рр.

№з/п	Назва показника	2009 рік	2013рік	Відхилення +/-
1	Економічно активне населення працездатного віку	579тис.осіб	585,2тис.осіб	+6,2тис.осіб
2	Зайняте населення	511 тис.осіб	527,9 тис.осіб	+16,9 тис.осіб
3	Безробітне населення	68 тис.осіб	57,3 тис.осіб	-10,7тис.осіб
		11,7%	9,8%	-1,9%
4	Працевлаштовані	28,5тис.осіб	15,2тис.осіб	-13,3тис.осіб
5	Середній розмір допомоги по безробіттю	642грн.	1003грн.	+361грн.

Серед них зайнятого населення у 2009 році було 511тис.осіб, а у 2013 - 527,9 тис.осіб. Безробітне населення у 2009р. становило 68тис.осіб або 11,7%, а у 2013р. – 57,3тис.осіб або 9,8%. Отже, кількість безробітних дещо зменшилася. За сприяння державної служби зайнятості у 2009р. були працевлаштовані 28,5тис.осіб, а у 2013р. – 15,2тис.осіб. Середній розмір допомоги по безробіттю

у 2009 році становив 642грн., а у 2013р. - 1003грн., тобто грошова допомога зросла на 361грн. Впродовж 2012-2013рр. найвищий показник безробіття був зафіксований у Житомирській області, а найнижчий – у м.Києві [3]. На проведення політики зайнятості Україна витрачає приблизно 0,41% ВВП, що значно менше, ніж в країнах ЄС (2,6% - Швеція, 3% - Франція, 1,6% - Угорщина).

Таким чином, високий рівень безробіття - це проблема, яка стоїть на шляху працездатного населення, яку потрібно вирішувати на державному рівні. Ця проблема потребує глибокого наукового аналізу та вироблення на цій основі практичних рекомендацій, які можуть використовуватися для розробки і реалізації ефективної соціально-економічної політики, направленої на забезпечення продуктивної зайнятості економічно активного населення країни.

Перелік посилань

1. Економічна енциклопедія: [у 3 томах] – Київ: Видавничий центр «Академія». – 2002. – Т.1. – с.864.
2. Федоренко В.Г./Ринок праці в Україні та економічні тенденції в умовах світової економічної кризи//Економіка та держава. – 2009. - №1. – с.4-5.
3. Державний комітет статистики України: [Електронний ресурс] - Режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

Іщенко Л.А. студентка гр. ЕД-13м

Науковий керівник: Волотковська Ю.О., асистент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

РЕФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ПОДАТКУ У ЗВ'ЯЗКУ З

ЄВРОІНТЕГРАЦІЄЮ УКРАЇНИ

На сучасному етапі в нашій країні проблема збереження навколишнього середовища залишається актуальною, не дивлячись на загальну кризу в країні. В цілому економіка країни характеризується високим рівнем ресурсо- та енергоємних галузей, фізичним і моральним зносом устаткування, а також низьким рівнем впровадження науково-технічного прогресу.

Реформування екологічних податків повинно проводитися в напрямку стимулювання суб'єктів господарювання до оновлення виробничо-технічної бази, застосування безпечних технологій, і як результат зменшення шкідливого впливу на довкілля

Загальний обсяг ресурсних платежів в Державному бюджеті України у 2007–2013 рр. склав менше 5%, у тому числі обсяг екологічного податку становив 1%, це свідчить про його низьку фіскальну ефективність. Також надходження екологічних платежів характеризуються нестабільністю. Протягом 2009–2013 рр. розмір зборів за забруднення навколишнього середовища зменшився на 12,9%, тоді як позови про відшкодування збитків і втрат, заподіяних у результаті порушення законодавства про охорону довкілля за цей термін, збільшились на 17,8%.[1]. Концептуальною основою екологізації податкових систем є ідея економічного стимулювання охорони навколишнього середовища і зберігання ресурсів шляхом запровадження збільшення екологічних податків при забрудненні навколишнього середовища, та навпаки зниження при використанні технологій що зберігають енергію та ресурси [2].

Як зазначено в положенні Директиви «Про реструктуризацію Концепції ЄС з питань оподаткування енергоносіїв та електроенергії» [4], втрати в наслідок зниження рівня оподаткування капіталу повинні бути компенсовані зростом податкового навантаження на природні ресурси. Під впливом зменшення оподаткування на капітал у країнах, що стали новими членами Європейського Союзу збільшується оподаткування на природні ресурси, про що свідчить зростання на протязі 1996–2013 рр. обсягів податків у валовому

внутрішньому продукті в середньому з 2,1 до 2,9%. [3]. Навпаки в Україні питома вага екологічного податку та платежів за ресурси у ВВП за період 2007–2013 рр. знижувалась (але в 2010 р. було зафіксоване зростання).

Таким чином, існуюче в Україні екологічне оподаткування не відповідає нормам європейського податкового законодавства. Для реформування екологічного оподаткування України відповідно до європейських умов та стандартів необхідно запровадити оподаткування продукції та упаковки, що містить екологічно небезпечні речовини; запропонувати розрахунок ставки екологічного збору на рівні Європейського союзу з урахуванням токсичності за скидання одиниці маси забруднюючої речовини; встановити ліміти викидів та скидів шкідливих речовин та запропонувати пільги та звільнення від оподаткування у випадках зменшення фактичних викидів; розробити систему податкових пільг для підприємств, що використовують технології з ресурсо- та теплозберігання ; забезпечити сприятливу кредитну та інвестиційну політику для залучення коштів міжнародних підприємств та власного капіталу в природоохоронну діяльність, впровадження чистого виробництва, ресурсозберігаючих та енергозберігаючих технологій.

Перелік посилань

1. Європейське екологічне агентство [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps>
2. Податковий кодекс України від 02.12.10 р. № 2755-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. European Council. Green Paper on market-based instruments for environment and related policy purposes. – Brussels, 2007.
4. Закон України «Про Основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року» від 21.12.10 р. N 2818-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: rada.gov.ua

Лискін Є.Г., студент гр. М-ЕД-13

Науковий керівник: Прокопенко В.І., д.т.н., професор кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ УТВОРЕННЯ ЛАНДШАФТНИХ ЗАКАЗНИКІВ У ГІРНИЧОДОБУВНОМУ РЕГІОНІ

Найважливіший параметр життєдіяльності людини – обсяг природних територій. У країнах Європи процент природних територій (ліси, луки, озера, степи) досягає 40...50 %, в той час як в Україні – 10...15%. В різних регіонах країни розорано 70-80% земель, частина земель передано у приватну власність, у промислових регіонах більшість територій знаходиться під значним техногенним пресингом, відсутні фонди для формування екологічних мереж. Виходом з такого складного стану є створення на землях Криворізького залізорудного та Нікопольського марганцеворудного басейнів ландшафтних заказників, які виконують функцію відновлюваних елементів. Мета цього дослідження передбачає обґрунтування еколого-економічної доцільності використання ландшафтних заказників на порушених гірничими роботами землях для потреб розведення мисливської фауни, що є актуальним для мисливських господарств, гірничодобувних підприємств, природоохоронних організацій та місцевого населення.

Визначальним, першорядним фактором генезису техногенного ландшафту є власне техногенні зміни та перетворення літооснови. Після припинення впливу цього чинника більший перетворюючий вплив оказують природні процеси. Через декілька років, в залежності від особливостей поверхневих порід та кліматичного режиму, ландшафти характеризуються особливим режимом геохімічних, гідрологічних, інформаційних потоків. Створюються особливі ценотичні угруповання, ґрунти, біогеоценози та

екосистеми. Саме такі особливі утворення ландшафтів доцільно називати „посттехногенними ландшафтами”.

Серед вірогідних напрямів розвитку посттехногенних ландшафтів можна розглядати рекреаційний, природоохоронний, освітній, сільсько- та лісогосподарський, туристичний та ін. Такі ландшафти майже не враховані та не використовуються в сучасному землекористуванні, де тільки намічаються тенденції до використання надбань стратегії сталого розвитку.

Відновлення екосистем на порушених гірничими роботами землях – одне з найбільш науково складних завдань. Рослинні організми еволюційно пристосувались до існування в певному екологічному середовищі. Створення рослинних угруповань будь-якого складу та структури потребує формування також і умов екотопу, які б забезпечували виживання рослин. При рекультивації та проектуванні високопродуктивних фітоценозів на промислових відвалах необхідно знати властивості порід, якими сформовані субстрати. Значення субстрату стає одним з вирішальних при підборі методів відновлення екосистем.

Визначено наступні фактори для економічної оцінки сучасного стану та значення полювання та мисливського господарства в цілому: обсяги коштів, що залучаються для фінансування полювання та ведення мисливського господарства в цілому; обсяги і вартість натуральної продукції мисливського господарства, споживаної у межах окремої країни; обсяги та ефективність експорту мисливської продукції; економічне значення для суспільства наявності мисливців і мисливського господарства; економічне значення для суспільства наявності та вилучення мисливських тварин.

Основними перешкодами розвитку мисливських господарств в Дніпропетровській області є: відсутність діючого контролю за браконьєрством, відсутність відповідних умов для прийняття іноземних туристів, недооцінка рекреаційного туризму, вироблення опудал (вони виробляються кустарним способом, або службовцями фондів зоологічних, екологічних, природознавчих та інших музеїв та установ подібного напрямку), та тим більше експорту

продукції полювання. З точки зору авторів, перегляд ставлення до цих питань було б дуже доречно з огляду отримання прибутків від мисливства. Збільшенню фінансових надходжень може сприяти торгівля товарами для мисливства, рибальства тощо, а також тваринами, яких розводять у неволі чи напіввільному стані.

Кашуба Р.Т., студентка гр. ЕД-13м

Науковий керівник: Терехов Є.В., к.е.н., доцент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ ЕКОТУРИЗМУ У КАРПАТСЬКОМУ РЕГІОНІ

Карпатський регіон володіє одним із найбільших в Україні туристичним потенціалом. Тут сконцентрована значна кількість об'єктів і пам'яток природи, історії, архітектури та культури. У регіоні добре розвинена мережа природно-заповідного фонду, об'єкти якого є базовими для організації цього виду діяльності. Карпати, поряд з Альпами і Балканами, характеризуються найбільшою біологічною різноманітністю, потужним природно-ресурсним потенціалом, високим рівнем збереженості дикої природи та самобутнім культурним спадком. Цей регіон розглядається як один із важливих складових для дослідження проблем сталого розвитку. Українські Карпати – це 6% території України, але близько 20% лісового фонду держави, понад 30% її водних ресурсів. У 3756 карпатських населених пунктах проживає 6 млн. чоловік – 12% української людності.

У той же час Карпати є однією із найбільш екологічно вразливих

територій Європи. У багатьох місцях тут продовжується надмірна експлуатація природних ресурсів, зокрема вирубування лісів. Особливо загрозна ситуація в даному контексті відмічається в українській та словацькій частині цього гірського масиву.

Подальший розвиток регіону екологі, економісти, соціологи пов'язують з розвитком в його межах рекреації та екологічного туризму і наголошують на потребі формування збалансованої системи природокористування, адекватної структурі ресурсно-виробничого потенціалу економіки України. У цьому аспекті екотуризм є моделлю збалансованого використання природних ресурсів Карпат і, водночас, компромісною формою наближення дикої природи до сучасної людини.

Українські Карпати мають великі можливості для розвитку екологічного туризму, поширення вітчизняного екотуристичного продукту на внутрішній та міжнародний туристичний ринок. Поряд з цим, потенціал туризму та рекреації в Україні використовується недостатньо, лише на 7-9%. Проте дана галузь має ряд істотних переваг стосовно можливостей свого ефективного розвитку, так як витрати на створення одного робочого місця тут у 20 разів менші, ніж у промисловості, а оборотність інвестиційного капіталу в 4,2 рази вища, ніж в інших галузях [1, т. 3, с. 702]. Майбутня соціально-економічна модель Карпат має бути економічно вигідною для України і екологічно сумісною з прилеглими територіями зарубіжних країн.

На сьогодні, факторами, що перешкоджають розвитку екотуризму в Україні є відсутність *соціально-політичних та економічних умов*, сприятливих для отримання інвестицій, брак достатнього *досвіду і знань* з організації екотуризму, зокрема, в галузі маркетингу, ціноутворення, недосконалість, а то й відсутність спеціалізованих маршрутів і програм для різних категорій екотуристів.

Сучасному масовому екологічному туризму сприятиме подальший розвиток лісового і мисливського господарств, організаційні заходи місцевих органів влади, створення відповідної інфраструктури, обладнання туристських

шляхів, регулювання потоків туристів, благоустрій місць відпочинку. Водночас, необхідно враховувати те, що жодний з видів туризму, і екотуризм зокрема, не є абсолютно нейтральними за своїми екологічними наслідками. Лише організовані форми екологічного туризму слід розглядати у якості чинника сталого розвитку Карпатського регіону. У такому випадку екологічні збитки від туризму покриватимуться позитивними еколого-економічними ефектами від додаткових капіталовкладень у розвиток туристичної інфраструктури. Для досягнення цього є необхідним забезпечувати подальший розвиток інфраструктури і сфери послуг екотуризму, адаптувати його пропозицію до запитів різних категорій туристів, поширювати пропаганду екологічних знань через традиційні інформаційні джерела.

Перелік посилань:

1. Гетьман В.І. Основні завдання і проблеми розвитку екотуризму в національних природних парках і біосферних заповідниках України. - В кн.: Гори і люди (у контексті сталого розвитку). Матеріали Міжнародної конференції, присвяченої Міжнародному року гір (м. Рахів, 14-18 жовтня 2002р.), т.1. - С.304-313.

Досужий В.С. студент гр. АМ-14м

Науковий керівник: Овчинникова Т.В., асистент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

ОЦІНКА ВПЛИВУ ДЕМОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ НА ФОРМУВАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ

Сучасне становище українського ринку трудових ресурсів

характеризується високою нестачею кваліфікованих кадрів за окремими професіями та спеціальностями [1]. Загальним негативним проявом усіх особливостей трудових ресурсів в Україні є неповне їх використання і відносно невисока річна продуктивність праці [2]. Відповідно, зміни в складі та чисельності населення зумовлюють трансформацію в кількісному і якісному складі трудових ресурсів.

Ситуація у сфері регулювання ринку праці та управління трудовими ресурсами в Україні є результатом: залежності економічної сфери від політичної кон'юнктури, де економічна політика відзначається непослідовністю, відсутності стратегічної програми розвитку, а населення, відповідно, перестає підтримувати таку державну політику; недостатності інвестування виробничої сфери, що призводить до старіння виробництва; невирішеності демографічної ситуації та територіальної диспропорційності; вивільнення робітників із сфери матеріального виробництва; низької заробітної платні, особливо в бюджетному секторі; низької якості професіоналізму робочої сили і тому – зменшення продуктивності праці [3].

Аналізуючи чинники впливу на стан ситуації з трудовими ресурсами в Україні, зазначимо, що деформація структури трудових ресурсів поглиблювалася внаслідок тривалого спаду в економіці та посилення кризових явищ у соціально-економічній сфері. Тому, для врегулювання непрості ситуації, що склалася в Україні з трудовими ресурсами, передусім можна запропонувати вжити таких заходів:

1) у демографічній сфері провести експертизу існуючих проектів, програм соціально-демографічного розвитку держави, що орієнтовані на забезпечення повного відтворення населення, поліпшення стану здоров'я та збільшення тривалості життя. Розширити види та збільшити кредитування на демографічні цілі, зокрема надання пільгових кредитів молодим сім'ям з дітьми. Розширити діапазон працездатного віку шляхом створення умов для добровільного збільшення пенсійного віку;

2) у професійно-кваліфікаційній та освітній сферах розробити механізм

прогнозування професійних потреб економіки з метою формування висококваліфікованих трудових ресурсів. Запровадити жорсткий зворотній зв'язок між існуючими реальними потребами ринку праці та програмами навчальних закладів, що готують спеціалістів. Забезпечити гарантії працевлаштування за фахом випускникам після здобуття ними освіти у спосіб укладання договорів між випускниками та підприємствами;

3) у сфері поліпшення природної бази: забезпечення сприятливих умов для всебічного розвитку сім'ї та її членів, найповнішої реалізації сім'єю своїх функцій, заохочення сімей, особливо молодих, мати дітей; поліпшення стану здоров'я населення і зниження його смертності, особливо в працездатному віці; створення умов для забезпечення загальнодоступної, своєчасної та якісної медичної допомоги для всіх верств населення, запровадження системи загальнообов'язкового державного соціального медичного страхування; поліпшення умов праці; розвитку ринку житла, створення системи соціального захисту найбільш уразливих верств населення шляхом їх соціальної реабілітації, психологічної, медичної підтримки, розширення мережі притулків.

Подолання суперечностей є основним завданням сьогодення, де пріоритетом повинно бути: удосконалення трудового законодавства та законодавства про зайнятість населення відповідно до міжнародних норм; удосконалення системи моніторингу та прогнозування на ринку праці; розмежування повноважень державних, регіональних та місцевих органів влади у галузі регулювання ринку праці. Отже, при врахуванні вищеперерахованих пріоритетів, є надія на оптимізацію ситуації на ринку праці, на забезпечення зростання виробництва та добробуту українського населення.

Перелік посилань

1. Бендасюк О.О. Особливості розвитку потенціалу України в умовах переходу до інноваційної моделі економіки // Регіональна Економіка. – 2010. – №1. – С. 172-177.
2. Заярна М.Н. Проблеми і перспективи розвитку трудових ресурсів в Україні /

М.Н. Заярна, О.М. Каралюс // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – № 21.3. – С. 172-175.

3. Семикіна М. В. Стратегічне планування розвитку кадрового потенціалу України / Семикіна М. В // Держава та регіони – 2010 - № 1 – с. 180 – 184.

Шевченко Ю. О., студентка гр. УД-13м

Науковий керівник: Шаповал В.А., к.е.н., доцент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВА ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ МАШИНОБУДУВАННЯ УКРАЇНИ

На сьогодні майже вся діяльність людини пов'язана з використанням машинобудівної продукції, яка призначена для різних галузей господарства. Ступінь розвитку машинобудування суттєво впливає на економічний, промисловий і науковий рівень країни. На жаль, зараз машинобудування України знаходиться у фазі кризи, що віддзеркалюється цифрами статистики. В 1990 році машинобудування займало 31% в загальному обсязі промислового виробництва УРСР. Після визнання незалежності України, частка машинобудування зменшилась до 12%. Тобто, індикатор технічного і промислового розвитку країни зменшився на дві третини. Для вирішення даної проблеми, треба врахувати, що в економічно розвинених країнах на машинобудування припадає частка від 30 до 50% загального об'єму промислової продукції. Наприклад, в Німеччині даний показник складає 53,6%, Японії – 51,5%, Англії – 39,6%, Італії – 36,4%, Китаї – 35,2%. Лише такий рівень розвитку машинобудування забезпечує технічне переозброєння всієї

промисловості кожні 8-10 років.

Тобто, сучасний рівень інноваційної активності підприємств машинобудівної галузі майже вдвічі менше за аналогічний показник розвинутих держав, у яких він сягає 40%. Найвними недоліками в сучасному машинобудуванні України є:

- не конкурентоспроможність багатьох видів продукції підприємств;
- недостатнє фінансування інновацій;
- застарілі основні виробничі засоби та відсутність реальних інвестиційних ресурсів для технологічного оновлення.

Тому, актуальним завданням є інноваційно-технічне переозброєння та формування нового виробничого потенціалу галузей промисловості. Для досягнення цього необхідно виконати наступні завдання:

- підвищити інвестиційну привабливість підприємств галузі, у тому числі для іноземних інвестицій;
- опанувати нові ринки збуту машинобудівної продукції;
- реструктуризувати підприємства;
- забезпечити підприємства висококваліфікованими науковими і робочими кадрами тощо.

Загальним базисом розвитку машинобудування має бути широкий спектр інновацій. Інновація являє собою нововведення в галузі техніки, технології, організації праці або управління, засновані на використанні досягнень науки і передового досвіду. Для покращення машинобудівної промисловості слід впроваджувати інновації не одного, а декількох типів, а саме: товарні - впровадження нового продукту; технологічні - впровадження нового методу виробництва; логістичні - освоєння нового джерела постачання сировини; управлінські - реорганізація структури управління; екологічні - впровадження заходів з питань охорони довкілля. Найбільше уваги приділяється технологічним новаціям, але й дотепер велика кількість результатів наукових досліджень залишаються нереалізованими в практиці машинобудівного бізнесу.

В основу подолання цих недоліків слід покласти інноваційну стратегію

підприємства, яка розкриватиме сутність рішень з впровадження різних видів новацій при оновленні продуктового портфелю підприємства. Обмежуючим чинником реалізації стратегій може стати наявний виробничий потенціал підприємства, тому слід оцінити доступні джерела та обсяги додаткових капітальних інвестицій, дослідити актуальність реструктуризації підприємства.

Отже, інноваційні стратегії сприятимуть переорієнтуванню вітчизняних машинобудівних підприємств з екстенсивного способу розвитку (пошук нових ринків для традиційних продуктів) на якісно нові інноваційні засади формування конкурентоспроможності на внутрішньому та зовнішніх ринках.

Перец М. Е. студент гр. ЕД-14м

Научный руководитель: Терехов Е.В., к.э.н., доцент кафедры прикладной экономики

(Государственное ВУЗ "Национальный горный университет", г.Днепропетровск, Украина)

ОЦЕНКА МИНЕРАЛЬНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦИАЛА УКРАИНЫ

По запасам природных ресурсов Украина занимает ведущее место в мире, кроме того, первое место за площадью пахотных земель, по запасам железной и марганцевой руды, серы. Украина – в числе первых по запасам каменного угля, природного газа, калийной и каменной соли.

На территории страны выявлено почти 20 тыс. месторождений и проявлений 117 видов полезных ископаемых. Из них 8290 месторождений (и 1110 объектов учета) по 98 видам минерального сырья имеют промышленное значение и состоят на государственном балансовом учете. В промышленном освоении находится 3349 месторождений. Одними из наиболее значимых по объемам добычи и запасов являются: уголь, железные, марганцевые, титановые

и урановые руды, каолин, графит, каменная соль, а также целый ряд видов нерудного сырья. Суммарная стоимость запасов полезных ископаемых в Украине составляет около 7 трлн. дол. США – по оценке отечественных специалистов и 10 11 трлн. дол. США [1].

Следует отметить, что в Украине плотность запасов полезных ископаемых в денежном выражении почти в 5 раз выше общемирового показателя, что подтверждает уникальность недр страны. К особенностям оценки ПРП Украины следует отметить:

- высокий уровень геологической изученности территории Украины, который несравним со многими другими странами;
- значительная переразведанность запасов ряда видов полезных ископаемых, что не свойственно большинству других стран мира;
- низкая ликвидность значительного объема запасов: по количественным показателям, условия залегания, типу руд.

Следует принять во внимание, что запасы многих видов полезных ископаемых переразведаны. Эта ситуация унаследована Украиной от директивно-плановой экономики и большинству стран мира не свойственна. Следствием этого является то, что обеспеченность Украины железными рудами (исходя из текущей добычи) достигает 100 – 150 лет, угля – свыше 500 лет, каменной соли – свыше 1000 лет. При этом запасы разведаны до глубины 2,0 – 2,5 км (даже бедные железные руды – до глубины 800 м), условия разработки тяжелые, а качество продукции не всегда удовлетворительное[2]. Например, карбонатные марганцевые руды Украины, которые составляют 79% их общих запасов, в соответствии с комплексной геолого-экономической и конъюнктурной оценкой попадают в категорию небалансовых. Однако, если «снять» эффект переразведанности, например, путем учета только того объема запасов, которые обеспечивают 40 – 50-летнюю добычу, то доля Украины в мировом балансе будет составлять около 1,8% .

Перечень ссылок

1. Україну признали одной из самых богатых стран мира. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://news.mail.ru/inworld/ukraina/economics/3727734/>.
2. Український журнал "Економіст" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua-ekonomist.com/2585-mineralnye-resursy-ukrainy-v-rynochnyh-transformaciyah.html>

Хапайло Д.В., студент гр. М-ЕД-13

Науковий керівник: Прокопенко В.І., д.т.н., професор кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ МЕХАНІЗМУ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО МОНІТОРИНГУ ЕКСПЛУАТАЦІЇ РОДОВИЩА

Наявність багатьох різномірних структур, які мають певні повноваження щодо впливу на забруднювачів, формування та використання цільових фондів тощо призводить до зменшення ефективності екологічного моніторингу та управлінських рішень як на інституційному рівні, так й на рівні підприємств-забруднювачів. Тому метою дослідження є узагальнення й обґрунтування організаційно-економічних складових моніторингу навколишнього природного середовища (НПС) гірничих підприємств на підставі економічних стимулів.

Існує об'єктивна необхідність втручання держави в природно-екологічну сферу з метою досягнення збалансованого стану, держава також повинна закласти основи спільної роботи або партнерства між гірничими

підприємствами та органами місцевого самоврядування на гірничодобувній території.

Управлінські рішення про запобігання негативним змінам стану довкілля та дотримання вимог екологічної безпеки мають прийматися на основі спостережень, збирання, оброблення, передавання, збереження та аналізу інформації про стан довкілля, виходячи з чого прогнозують його зміни та розробляють науково-обґрунтовані рекомендації, що в цілому складає систему екологічного моніторингу НПС гірничо-збагачувального виробництва.

У структури Управління охороною природи в Дніпропетровській області слід відзначити відсутність підрозділу, який би займався організацією та контролем відтворення природних, зокрема, земельних ресурсів при відкритій розробці родовищ. Доцільним є утворення спеціалізованого державного підрозділу з вирішення питань відведення, рекультивації та розподілу відновлених земельних ділянок. З управлінських підрозділів найближче до сфери контролю порушень природного середовища знаходиться управління екологічної безпеки.

Під екологізацією виробництва розуміється сукупність видів господарської діяльності, що усуває негативний вплив виробничих процесів і запобігає порушення екологічної рівноваги в природному середовищі. На рівні діяльності підприємства екологізація передбачає: 1) екологізацію продукції, яка забезпечує мінімальний збиток НПС; 2) технології розробки безвідходних і маловідходних технологій; 3) розробку варіантів одержання нової корисної продукції з побічних відходів галузі.

Екологічний контроль виробництва доцільно класифікувати за ознакою його ресурсної спрямованості, тобто за видом ресурсів, що використовуються для виробництва продукції. Варто розрізняти такий контроль: використання і охорони земель; використання і охорони вод та відтворення водних ресурсів; охорони, захисту, використання та відтворення рослинного світу; ведення робіт по геологічному вивченню надр, їх використанню та охороні; охорони, використання і відтворення тваринного світу; додержання режиму територій та

об'єктів природно-заповідного фонду; охорони атмосферного повітря.

Важливим напрямком узгодження економічних та екологічних інтересів підприємств, концентрації коштів для вирішення регіональних проблем є запровадження податків за забруднення НПС у вигляді обов'язкових (фіксованих) і штрафних податків. Перші з них мають здійснюватися в межах, встановлених для конкретних підприємств нормативів щодо викидів (скидів) забруднюючих речовин і розміщення відходів, а другі — стягуватися за аварійне, наднормативне забруднення довкілля.

Для України на тепер особливого значення набуває розвиток екологічного підприємництва. Країна з колосальним науковим, інтелектуальним і технічним потенціалом, могла б шляхом активної політики виробництва і продажу екологічних послуг вирішити значну частину економічних проблем, оживити виробництво продукції, що матиме попит, зупинити зростання безробіття.

Андрущенко О.В. студентка гр. М-АМ-14-2

Науковий керівник: Овчинникова Т.В., асистент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

РОЛЬ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ В ПІДВИЩЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНИ

В умовах занепаду економіки, який переживає Україна значно посилюються процеси міграції населення. Економічні труднощі такі, як безробіття та неповна зайнятість, низькі доходи трудящих та затримки з виплатою зарплатні та пенсії примусили багатьох людей шукати заробітку за

кордоном.

Важливе місце серед міграцій населення займає трудова міграція – це переміщення в просторі, які здійснюються індивідом з метою підвищення рівня життя без зміни постійного місця проживання [1].

Основною причиною даних тенденцій залишається економічна – люди в пошуках кращого життя, покращення фінансового положення покидають свої рідні міста, що негативно впливає на економіку країни. Країна втрачає кваліфіковані кадри, через те, що не може конкурувати з іншими більш розвинутими країнами у зарплатні, в наданні робочих місць, в заохоченні людей.

Ієрархія мотивів, які зумовлюють поїздки за кордон слідує: а) заробіток задля поліпшення житлових умов, придбання машини або інших дорогих товарів тривалого вжитку; б) заробіток задля задоволення поточних життєвих потреб – харчування, придбання необхідних товарів повсякденного вжитку; в) накопичення коштів для оплати навчання дітей у вищих навчальних закладах; г) накопичення стартового капіталу для створення власного бізнесу або розвитку своєї справи; д) мотиви нематеріального характеру [2].

Серед позитивних результатів зовнішньої трудової міграції для України можна назвати такі:

- сприяння інтеграції України до світового ринку праці;
- послаблення потоку безробіття на національний ринок праці, зниження соціальної напруженості в суспільстві;
- надходження до України додаткової іноземної валюти у формі грошових переказів трудових емігрантів та інвестування коштів в економіку через створення спільних підприємств з іноземними засновниками;
- надання працеспроможному населенню можливості реалізувати свої здібності за кордоном, підвищити рівень кваліфікації, поліпшити матеріальне становище;
- забезпечення за рахунок іноземної робочої сили покриття дефіциту фахівців рідкісних професій та кваліфікацій в Україні;

- спонукання продуктивнішої діяльності українських працівників через створення конкуренції з закордонними фахівцями [3].

Чим більших обертів набирають процеси трудової міграції тим скоріше Україна має вибудувати свою міграційну політику, для уникнення негативних процесів, які впливають на економіку країни. Ця політика має бути узгоджена на міжнародному рівні, сприяти поверненню працівників, вчених, науковців назад на Україну. Для цього необхідно створити належні умови, щоб їм було куди і навіщо повертатись, а саме покращити умови праці, створити конкурентну заробітну плату населенню, знизити рівень безробіття, тобто надати робочі місця тим, хто цього потребує, налагодити зв'язки з іншими державами, щоб мати змогу обмінюватися кадрами, яких не вистачає країні на основі взаємних і рівних відносин, для підвищення позитивних результатів трудової міграції.

Перелік посилань

1. Зовнішні трудові міграції населення України / за ред. Е. М. Лібанової. – К. : РВПС України НАН України, 2002. – 206 с.
2. Горбань С. Ф. Демографічна криза в Україні: проблеми і напрями протидії // Науковий вісник Херсонського державного університету. –2014. – № 5. – С. 217. [Електронний ресурс]–Режим доступу http://ej.ks.ua/journal/economic_05/196.pdf.
3. Пуригіна О. Г. Міжнародна міграція: навч. посіб. / О. Г. Пуригіна, С. Е. Сардак. –К. : ВЦ «Академія», 2007. – 312 с.

Плотнікова К.О., студентка гр. ЕД-14м

Науковий керівник Шашенко О.О., асистент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕНЕРГОЗБЕРІГАЮЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЖИТЛОВОМУ СЕКТОРІ

Зношеність муніципальної інфраструктури багатоквартирного житлового фонду все частіше змушує місцеві влади і представників житлових кондомініумів актуалізувати питання енергозбереження та проведення термосанації житлових будинків [1].

Житлово-комунальне господарство (ЖКГ) є сьогодні найбільш перспективним акцептором енергозберігаючих технологій та галуззю, якій украй потрібні реальні ефективні практики енергозбереження. Одним з найважливіших економічних інструментів підвищення ефективності функціонування ЖКГ є зниження енергетичних витрат на виробництво житлово-комунальних послуг, що досягається впровадженням енергозберігаючих технологій. Ці питання слід розглядати у регіональному, галузевому, еколого-економічному та ресурсному аспектах. Послуги з теплопостачання та постачання гарячої води є найбільш енерговитратними в Україні. За даними Державного комітету статистики України, послугами централізованого теплопостачання охоплено 60,8% житлової площі в Україні, послугами з постачання гарячої води – 42,3%[2]. За даними відомства, понад 100 тис. багатоквартирних будинків в Україні (80% всіх багатоквартирних будинків в країні) потребують негайної термосанації. На реалізацію заходів з енергозбереження в багатоквартирних будинках буде потрібно понад 200 млрд грн.[1]. Крім населення, споживачами житлово-комунальних послуг є заклади

освіти, культури й охорони здоров'я, адміністративні установи, деякі комерційні підприємства. Енергозбереження в даний час є знаковим процесом у галузі. Вивчення причин, з яких у практиці ЖКГ існують численні проблеми й у край неефективні результати роботи галузі, показує, що серед різних функцій управління найбільш важливими та найменш розробленими є мотивація і стимулювання. Економічний механізм мотивації енергозбереження слід розглядати як складову частину економічного механізму управління галуззю у цілому та складову механізму реалізації енергозбереження в регіоні.

Економічний механізм мотивації енергозбереження в ЖКГ має бути закладений у галузеву підпрограму загальної програми енергозбереження регіону. Підпрограмі стосовно ЖКГ доцільно надати проблемно-орієнтований характер та використовувати чіткий алгоритм її розроблення. Розглянемо коротко його основні етапи.

На *першому етапі* визначаються загальні значення споживання паливно-енергетичних ресурсів у ЖКГ. На цьому етапі проводяться основні процедури енергоаудиту всіх суб'єктів житлового та комунального господарств. На *другому етапі* визначається потенціал і резерв енергозбереження в ЖКГ. Під поняттям «потенціал енергозбереження» розуміємо різницю між поточним рівнем енергоефективності та результатами найкращих практик або нормативами. На *третьому етапі* відбувається вибір пріоритетних напрямів енергозбереження в ЖКГ. На *четвертому етапі* відбувається підбір ефективних технічних рішень енергозбереження та їх взаємоузгодження. На цьому етапі розв'язуються два завдання: вибір технічних та організаційних рішень і формування сприятливого мотиваційного середовища для їх реалізації (нормативно-правове поле, економічні стимули, заборони та ін.). На *п'ятому етапі* підключається завдання вибору мотивуючих механізмів для впровадження заходів, які були відібрані на попередньому етапі. Це вимагає вдосконалення нормативно-правового поля, створення сприятливого фінансово-економічного середовища, регламентів і стандартів, інформаційно-пропагандистських заходів, важелів тарифного та іншого стимулювання.

Основними джерелами реалізації фінансово-економічних механізмів у регіональному ЖКГ є:

- власні кошти споживачів енергоресурсів;
- кредитні кошти у вигляді коротко- й довгострокових кредитів і кредитних ліній, лізингових схем;
- амортизаційна та інвестиційна складові тарифу;
- гранти фондів (бюджетні кошти, кошти національних і міжнародних фондів);
- бюджетна підтримка у вигляді співфінансування, субсидування, пільг;
- револьверні механізми [3,4].

На *шостому етапі* вводиться моніторинг та контроль, як система оцінювання реалізації запропонованих заходів і їх ефективності. Для цього використовуються питомі показники витрат енергоресурсів та втрат енергоносіїв.

Завдання енергетичного менеджменту полягає в адекватному та обґрунтованому виборі мотиваторів (тобто інструментів, підходів, стимулів тощо), які б реально сприяли енергозбереженню в ЖКГ та усуненню демотиваторів. В результаті:

- підвищується ефективність використання енергоресурсів;
- упроваджуються енергоощадні технології й обладнання;
- підвищується кваліфікація персоналу у сфері впровадження енергозберігаючих технологій;
- створюється комплексна система стимулювання їх впровадження.

Таким чином, розглянуті мотиваційні підходи можуть використовуватися практично для всіх суб'єктів житлового й комунального господарств.

Перелік посилань

1. Володіна Є. Фінансові механізми житлового енергозбереження [Електронний ресурс] – Режим доступу: [<http://jkgportal.com.ua/ua/publication/one/finansov-mehanzmi-zhitlovogo-jenergozberezhennja-35058>].

2. Юдін М.А. Економічний механізм мотивації впровадження енергозберігаючих технологій у житлово-комунальне господарство / М.А. Юдін // Економіка і регіон. – 2011. – № 4(31). – С. 109-114.
3. Горлушко О. , Федорович Ю., Механізм державної підтримки енергозбереження в житловому секторі. – [Електронний ресурс] – Режим доступу:http://osbbua.org/news/mexanzm_derzhavno_pdtrimki_energozberezhennya_v_zhitlovomu_sektor
4. Ткаченко Я.С., Нестеренко В.А. Фінансове забезпечення енергозберігаючих проектів в Україні / Я.С. Ткаченко, В.А. Нестеренко // Економіка. Проблеми економічного становлення. – 2013. – № 1. – С. 58-64.

Левочко І.В., студентка гр. ЕД-13м

Науковий керівник: Терехов Є.В., к.е.н., доцент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ТА ВІДТВОРЕННЯ ВОДНИХ БІОРЕСУРСІВ

Водні біоресурси в Україні є суттєвою складовою її природо-ресурсного потенціалу, які можуть стати не тільки джерелом продовольчої безпеки, але й чинником стабілізації навколишнього природного середовища техногенно уражених регіонів. В країні є значні площі внутрішніх водойм, придатних для вирощування риби. Наявність водного фонду для вирощування об'єктів аквакультури перевищує 1 млн. га, з них водосховищ – близько 800 тис. га, ставів – 122,5 тис. га, озер – 86,5 тис. га, водойм-охолоджувачів – 13,5 тис. га, інших категорій – 6 тис. га. За обсягом водного фонду Україна посідає одне з

перших місць у Європі [1].

Продуктивність біологічних ресурсів водних угідь може бути підвищена за рахунок штучно вирощеного рибопосадкового матеріалу промислових видів риби та інших видів водних живих ресурсів, а також покращення умов відтворення їх природних популяцій. Проте, в Україні, в останні роки, спостерігається постійне зниження забезпеченості населення рибою та іншими водними живими ресурсами власного вилову та видобування, що зумовлено недостатнім платоспроможним попитом вітчизняних споживачів, зниженням рибопродуктивності водойм.

Відповідно до цього, політика держави має бути спрямована на сприяння підвищенню ефективності функціонування підприємств рибпромислового комплексу та створення на цій основі необхідних умов для зростання обсягів виробництва конкурентоспроможної вітчизняної рибної продукції, поліпшення її якості та здешевлення пропозиції на ринку. Для цього необхідна фінансова та організаційна підтримка усіх етапів створення продукції на основі біоресурсів – від відтворення організмів до їх переробки та зберігання. При цьому, управління станом водних біоресурсів повинне здійснюватись за басейновим принципом, з урахуванням типового біорозмаїття водоймищ, їх екосистемних зв'язків та інтенсивності антропогенного навантаження на водні об'єкти [2].

Насамперед є важливим підтримувати біологічне різноманіття водних об'єктів загальнодержавного значення, з наданням пріоритетності найбільш уразливим видам, зокрема для внутрішніх водойм – судаку, сому, щуці, сазану, частка яких в загальному вилові у дніпровських водосховищах в період 1996 - 2010 рр. знизилась до 3 %. При цьому особливо актуальним є зарибнення внутрішніх водоймищ хижими видами риб, роль яких полягає не лише у створенні промислового запасу, а й у формуванні збалансованої структури рибної популяції, що є неодмінною умовою для сталого промислового використання водних живих організмів та підтримання гомеостазу водних екосистем.

При плануванні обсягів зарибнення внутрішніх водоймищ необхідно

виходити з двох основних складових ефективності цього процесу – біологічної та рибогосподарської. Перша ґрунтується на прогностичних рибницько-біологічних показниках: виживанні, темпі росту, промислового поверненні. Друга характеризує економічну ефективність – витрати на виробництво посадкового матеріалу певної розмірно-вікової групи у порівнянні з отриманою промисловою рибопродукцією.

Таким чином, заходи з підвищення ефективності функціонування галузі прісноводного рибництва на екологічній основі мають передбачати застосування інтенсивних, ресурсозберігаючих технологій з урахуванням природно-кліматичних особливостей окремого регіону; удосконалення генетично-селекційної роботи та видового складу рибних ресурсів; поєднання господарських процесів у прісноводному рибництві з виробництвом інших видів продукції; створення на підприємствах підсобних господарств з переробки водних біоресурсів; більш активну маркетингову діяльність підприємств даної галузі; посилення контролю за дотриманням правил ведення рибного промислу; удосконалення механізмів державної підтримки рибництва.

Перелік посилань

1. Назаркевич М.В. Економічні основи інтенсифікації виробництва риби // Таврійський державний агротехнологічний університет [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/znptdau_2013_2\(2\)__28.pdf](http://irbisnbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/znptdau_2013_2(2)__28.pdf)

2. Бобылов Ю. А. Щодо напрямів підвищення інвестиційної привабливості приморських регіонів України: Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles-/1168/7>. О субсидировании в рыбном хозяйстве России в условиях присоединения к ВТО / Ю. А. Бобылов // Дальневосточный регион – Рыбное хозяйство. – 2008. – № 3 (12).

Довгань В. Д. студентка гр. АМ-14м

Научный руководитель: Овчинникова Т.В., ассистент кафедры прикладной экономики

(Государственное ВУЗ "Национальный горный университет", г.Днепропетровск, Украина)

РОЛЬ «ОПЕРЕЖАЮЩЕЙ ПОДГОТОВКИ РАБОТНИКОВ» В ФОРМИРОВАНИИ КАДРОВОГО ПОТЕНЦИАЛА ОРГАНИЗАЦИИ

Реформирование системы образования в целом и всех ее звеньев для того, чтобы сделать содержание и методологию учебного процесса во всех подсистемах образования способными своевременно готовить людей к новым условиям жизнедеятельности, давать им знания и умения, которые позволили бы им не только успешно адаптироваться в новой социальной и информационной среде, но и активно воздействовать на нее в интересах сохранения и дальнейшего гармоничного развития человеческого общества и окружающей природы нашло отражение концепции «опережающей подготовки работников»[1]. Основная черта опережающего обучения состоит в информатизации, непрерывности образования, изменении содержания и качества образовательного процесса, системной интеграции экономики, науки и образования сотрудничестве и социальном партнерстве.

Опережающая подготовка работников – это процесс развития компетенций, получаемых в системе подготовки, переподготовки и повышения квалификации, для осуществления успешной профессиональной деятельности в определённой области с учетом высокого динамизма социальных процессов. Опережающее обучение организуется для сохранения рабочей силы на предприятиях, предполагающих высвобождение работников, посредством перевода граждан после получения новой профессии (специальности) с одного рабочего места на другое, более востребованное [2]. Рабочее место может быть предоставлено как на предприятии, осуществляющем высвобождение, так и на

другом предприятии, нуждающемся в квалифицированных рабочих кадрах.

Опережающее профессиональное обучение включает в себя профессиональную подготовку работников – ускоренное приобретение работниками навыков, необходимых для выполнения определенной работы, группы работ; переподготовку работников – получение работниками по образовательным программам дополнительных знаний, умений и навыков, необходимых для выполнения нового вида профессиональной деятельности; повышение квалификации работников – совершенствование знаний, умений и навыков по имеющимся у работников профессиям, специальностям, в целях обновления теоретических и практических знаний в связи с повышением требований к уровню квалификации и необходимостью освоения современных методов решения профессиональных задач [3].

Задачи опережающей подготовки имеют различные направления, а именно повышение конкурентоспособности на рынке труда работников, находящихся под риском увольнения, стимулирования сохранения и создания рабочих мест, профилактики негативных социальных последствий, возникающих при высвобождении работников. Для своевременного решения этих задач необходимо все больше привлекать работодателей не только на предприятиях, осуществляющих высвобождение, но и предприятиях, нуждающихся в квалифицированных рабочих кадрах. Возможно, не только расширять участие работодателей в корректировке планов обучения, формировании заказа по подготовке кадров, в проведении производственной практики на будущих рабочих местах, но и привлекать к этому общественные институты, организации учреждения, которые были бы заинтересованы в улучшении качества программы. Это позволит подготовить работников к послекризисному инновационному развитию, перевооружению и модернизации производства, таким образом, сохранить и повысить кадровый потенциал предприятия в период финансово-экономического кризиса.

Перечень ссылок

1. Грэхем, Р. Беннетт Управление человеческими ресурсами / Под редакцией Т.Ю. Базарова и Б.Л. Еремина, Юнити Москва , 2003 – с. 597.
2. Портал «Человеческие ресурсы». [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://www.rhr.ru>
3. Компьютерная обучающая программа по дисциплине «Экономика трудовых ресурсов» / А. Н. Романов, В. С. Торопцов, Д. Б. Григорович, Л. А. Галкина, Л. С. Сухова. – М.: ВЗФЭИ, 2007. [Электронный ресурс] – Режим доступа: URL: <http://repository.vzfei.ru>.

Сіда Т.Ю. студент гр. М-ЕД-13

Науковий керівник: Прокопенко В.І., д.т.н., професор кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНЕ ПІДҐРУНТЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВА З ВИРОБНИЦТВА КОРМІВ ДЛЯ ТВАРИН

Ефективне ведення тваринництва і птахівництва неможливе без використання комбікормів, неодмінною складовою яких є премікси. За неофіційною статистикою, в Україні компаніями - преміксерами називають себе близько 80 підприємств, але не всі з них відповідають вимогам сучасного заводу європейського рівня, а відповідно, і якісний продукт виробляють далеко не всі. Європейський рівень організації всієї сукупності процесів дозволяє заводу NOVACORE® виробляти високоякісні та конкурентоспроможні премікси, відповідні «Європейському стандарту безпеки кормів» GMP+ B1. Наявність цього стандарту є елементом комплексної Інтегрованої Системи

Менеджменту, впровадженій на підприємстві. Крім GMP+, завод сертифікований на відповідність вимогам міжнародних стандартів: ISO 9001 «Система менеджменту якості», ISO 14001 «Система екологічного менеджменту», OHSAS 18001 «Система менеджменту професійної безпеки і здоров'я».

Використання сертифікованої інтегрованої системи менеджменту означає, що всі процеси заводу повністю відповідають вимогам кращих європейських практик виробництва преміксів, а самі премікси - відповідають вимогам якості та безпеки за міжнародними стандартами.

Основним елементом ISO 14000 є система екологічного менеджменту (СЕМ), що служить для організацій «modus operandi» (способом дій), необхідним для досягнення цілей екологічної діяльності й поетапного вирішення конкретних завдань. Успіх функціонування цієї системи залежить від усіх ієрархічних і функціональних рівнів організацій. Центральним документом такої серії вважається стандарт ISO 14001 – «Специфікації та посібник із використання систем екологічного менеджменту». На відміну від інших документів, усі його вимоги «аудійовані», тобто передбачається, що відповідність або невідповідність їм конкретної організації може бути встановлена з високою мірою визначеності. Саме відповідність стандарту ISO 14001 і є предметом формальної сертифікації. Всі інші документи розглядаються як допоміжні.

Особливістю цієї серії стандартів є те, що вона орієнтована не на кількісні параметри (обсяг викидів, концентрацію речовин тощо) й не на технології (вимога використовувати чи не використовувати певні технології), а на вимогу використовувати «кращу з доступних технологій». Такий характер стандартів обумовлений, з одного боку, тим, що стандарти серії ISO 14000 як міжнародні не повинні вторгатися у сферу дії національних нормативів, а з іншого боку - тим, що попередником ISO є «організаційні» підходи до якості продукції (концепція «всеохоронного менеджменту якості»), згідно з якими ключем до досягнення якості є створення належної організаційної структури й поділ

відповідальності за якість продукції та послуг.

Офіційно стандарти серії ISO 14000 є добровільними. Вони не заміняють законодавчих вимог, а забезпечують систему визначення того, яким чином компанія впливає на навколишнє середовище та як виконуються вимоги чинного законодавства. Організація може використовувати стандарти серії ISO 14000 для внутрішніх потреб (наприклад, як модель або формат внутрішнього аудиту СЕМ). Створення такої системи дає організації ефективний інструмент, за допомогою якого вона може управляти всією сукупністю своїх впливів на навколишнє середовище. Підприємства намагатимуться одержати сертифікацію за ISO 14000 в першу чергу тому, що така сертифікація буде однією з неодмінних умов маркетингу продукції на міжнародних ринках. Так нещодавно ЄС оголосило про свої наміри допускати на ринок країн співдружності тільки ISO-сертифіковані компанії.

Отже ефективний екологічний менеджмент забезпечує підприємству кредит довіри у відносинах з усіма сторонами, зацікавленими в його діяльності. У цьому й полягає основна перевага екологічного менеджменту порівняно із традиційним екологічним управлінням.

Мельниченко А.І. студентка групи АМ-14м

Науковий керівник: Шаповал В.А., к.е.н., доцент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ “Національний гірничий університет”, м.Дніпропетровськ, Україна)

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ТА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ БІЗНЕСУ

На сьогодні стратегічний підхід корпоративна соціальна відповідальність

(КСВ) стає все більш вагомим чинником підвищення конкурентоспроможності підприємств. Опіраючись на це вона може принести вигоду з точки зору управління ризиками, зниження витрат, взаємозв'язків з клієнтами, управління персоналом та інше. КСВ передбачає виконання зобов'язань перед внутрішніми та зовнішніми зацікавленими сторонами (стейкхолдерами), які мають інтерес до діяльності підприємства чи до деяких напрямів його діяльності. Діалог зі стейкхолдерами є важливою частиною діяльності компаній. Деякі компанії усвідомлюють важливість задоволення подібних інтересів, деякі – впроваджують елементи КСВ інтуїтивно, але багатьом компаніям слід виходити з того, що корпоративна соціальна відповідальність може стати рушієм підвищення конкурентоспроможності бізнесу [1].

Американські експерти і ділові кола висловлюють досить суперечливі судження щодо впливу соціально відповідальної поведінки на конкурентоспроможність. Якщо одні автори вважають безсумнівним його позитивний для ділової активності ефект, то інші дотримуються прямо протилежної думки. Треті ж вважають, що суспільно корисною діяльністю варто займатися заради неї самої, не зв'язуючи її ні з якими іншими цілями і завданнями. Всі подібні погляди аж ніяк не випадкові. Вони виникають зокрема тому, що поняття «конкуренція» і «конкурентоспроможність» в умовах підвищення громадянської активності суспільства та бізнесу втрачають традиційну, суто економічну прив'язку і розглядаються в більш широкому контексті. Щоб домогтися успіху в конкурентній боротьбі, нині недостатньо просто мати високий прибуток і демонструвати потенціал інноваційного та технологічного зростання. Важливо також нарощувати соціальний і людський капітал, завойовувати суспільну довіру, покликану забезпечити міцну громадянську та політичну підтримку бізнесу чи компанії в цілому. При цьому, більшістю фахівцями не встановлена однозначна пряма залежність між КСВ та конкурентоспроможністю підприємства [2].

Діяльність соціально відповідальних компаній в забезпеченні конкурентоспроможності їх господарської діяльності повинна розвиватися за

такими напрямками :

- підтримка влади щодо розвитку території, де розташована організація;
- формування доброзичливих відносин з місцевими співтовариствами та сприяння їх розвитку, підтримка ініціатив в цьому напрямку;
- надання місцевій молоді та власному трудовому колективу можливостей для навчання й підвищення кваліфікації;
- дотримання законодавчих та етичних норм ведення бізнесу;
- виконання вимог міжнародного та державного законодавства;
- добровільна екологічна діяльність: підтримка та заохочення зусиль, пов'язаних з охороною довкілля;
- виробництво продукції, якість якої відповідає обов'язковим нормам;
- реалізація корпоративних програм з охорони здоров'я співробітників,
- реалізація благодійних та спонсорських проектів;
- захист культурної спадщини;
- участь у формуванні позитивної суспільної думки про бізнес.

Корпоративна соціальна відповідальність призводить до збільшення вартості нематеріальних активів та бізнесу в цілому. Наприклад, позитивний імідж компанії, що враховується при укладанні контрактів, отримання кредитів, страхування, при взаємодії з органами влади різного рівня. Гарна репутація та відповідальність бізнесу забезпечує збереження клієнтської бази, збільшує темпи росту компанії і її прибутковість. Розкриття інформації, прозорість бізнесу полегшує процес залучення капіталу інвесторів [3].

Оскільки КСВ потребує взаємодії з внутрішніми та зовнішніми зацікавленими сторонами, вона дозволяє підприємствам підвищити якість прогнозування, скористатися швидко мінливими суспільними очікуваннями. Тому КСВ може стимулювати процеси утворення нових ринків, формування підстав та можливостей для розвитку, що загалом сприятиме підвищенню конкурентоспроможності підприємств. Через КСВ, підприємства можуть здійснити значний внесок у цілі сталого розвитку суспільства, оскільки використовується перелік цінностей, на основі яких можна здійснити перехід

до стійкої економічної системи .

Отже, для потреб забезпечення стратегічної конкурентоспроможності підприємства слід враховувати всі аспекти суспільних відносин, що формуються під впливом бізнесу окремого підприємства з урахуванням ймовірних протиріч інтересів різних стейкхолдерів. Даний висновок має значущість, як для подальших наукових розробок, так і для практичного використання в процесі управління господарською діяльністю підприємств.

Перелік посилань:

1. Соціальна відповідальність бізнесу: розуміння та впровадження // [Електронний ресурс]. – Режим доступу:http://brc.undp.org.ua/img/publications/ua_wdp_src_csr05.pdf.

2. Смерічевська С.В. Конкурентоспроможність у соціально-економічному вимірі / С.В. Смерічевська // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 3. – С. 36-45.

3. Череп А.В., Салип Ю.О. Методичні підходи до оцінки конкурентоспроможності підприємств / А.В. Череп, Ю.О. Салип // Інноваційна економіка. – 2012. – 8 (34). – С.77-79.

Садельська Ю.О. студентка гр. АМ-14-м

Науковий керівник: Овчинникова Т.В., асистент кафедри прикладної економіки

(Держаний ВНЗ «Національний гірничий університет», м.Дніпропетровськ, Україна)

ВПЛИВ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ ПРИРОДНОГО РУХУ НАСЕЛЕННЯ НА ДЕМОГРАФІЧНУ СИТУАЦІЮ В УКРАЇНІ

Загальновідомо, що через підвищену смертність та скорочення

народжуваності наша держава сьогодні перебуває в глибокій демографічній кризі. Компонентами природного руху населення, як відомо, є такі демографічні процеси як народжуваність, смертність, шлюбність та розлучуваність. Саме ці процеси беруть участь в демографічному відтворенні населення. Безпосереднє ж вплив на відновлення людських поколінь надають перший і другий з названих вище процесів, баланс яких і визначає позитивну або негативну спрямованість демографічного розвитку.[1,с. 451]

В Україні спостерігається зменшення народонаселення країни в цілому, в тому числі зниження чисельності працездатного населення, здатного утримувати державу і непрацездатну частину населення. Це призводить до виникнення складних, які потребують нагального вирішення, соціальних проблем, таких як зменшення народжуваності, старіння населення, збільшення смертності і т. п. За даними аналізу основних показників природного руху України за станом на 2010 - 2013 р.р.(табл. 1), ми бачимо, що кількість населення зменшується. Стабільна ситуація спостерігалася в 2012 та 2013 р.р., за 4 роки кількість населення знизилася на 4 тис. осіб. Найбільша кількість народжених було зафіксовано в 2012 році, на 23 тис. більше ніж у 2010 році.

Таблиця 1

Аналіз основних показників природного руху України за станом на
2010 - 2013 р.р.

	2010	2011	2012	2013
Наявне населення, тис.	46,0	45,8	45,6	45,6
Кількість народжених, тис.	497,7	502,6	520,7	503,7
Кількість померлих, тис.	698,2	664,6	663,1	662,4
Природний приріст (спад) населення, тис.	-200,5	-162,0	-142,4	-158,7

Але вже до 2013 року кількість народжених скоротилося на 17 тис. осіб. Так само ми бачимо, що смертність з кожним роком зменшується, з 2010 року по

2013 кількість померлих скоротилося на 35,8 тис.осіб. В цілому за останні 4 роки відбувається природний спад населення.[2]

У 2013 році спостерігається природний приріст населення лише в Волинській, Закарпатській, Рівненській областях, а так само в місті Київ.

Статистика невтішна: більша частина населення веде не здоровий спосіб життя: не правильне харчування, споживання поганої води, масове нехтування фізичною культурою, пияцтво та алкоголізм, куріння, наркотики та інше. Доступність якісної медичної допомоги - на неприпустимо низькому рівні. Що стосується народжуваності в Україні в цілому, за останні три роки фіксується зростання, а смерть дітей до одного року за цей же період знизилось.[3]

Отже, можна зробити висновок про вкрай несприятливу демографічну ситуацію в Україні. Так само, по наведеній статистиці, можна зробити висновок про неефективність демографічної політики в нашій державі. Є лише один засіб припинити стрімке вимирання України - ефективна державна демографічна політика. Думати, що вимирання припиниться само собою без втручання суспільства і держави - підстав немає. Тим більше, що політичні кризи - короткострокові, економічні - середньострокові, а демографічна криза має довгостроковий характер і є похідним від перших двох.

Перелік посилань

1. Статистичний словник (гл. Ред. М. А. Корольов). 3-є изд., Перераб. і доп. - М.: Инфра-М, 2011.- С. 451.
2. Державний комітет статистики України: [Електронний ресурс] - Режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Укрінформ: [Електронний ресурс] - Режим доступу <http://www.ukrinform.ua/>.

Бондаренко Р.М. студент гр. М-ІД-13

Науковий керівник: Волотковська Ю.О., асистент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

У зв'язку з інтенсивним розвитком міст, збільшенням чисельності населення в них, викликаного не тільки зростанням промисловості у великих містах, а також великими міграціями населення, викликаними політичною ситуацією в країні і загостренням соціальних програм, питання загальної організації архітектурного середовища, життєдіяльності міського населення, набувають особливого значення.

Загальні обсяги інвестицій за роки незалежності України були досить значні, останніми роками навіть достатні, але напрямки вкладень не відповідають суспільним потребам (рис.1, 2).

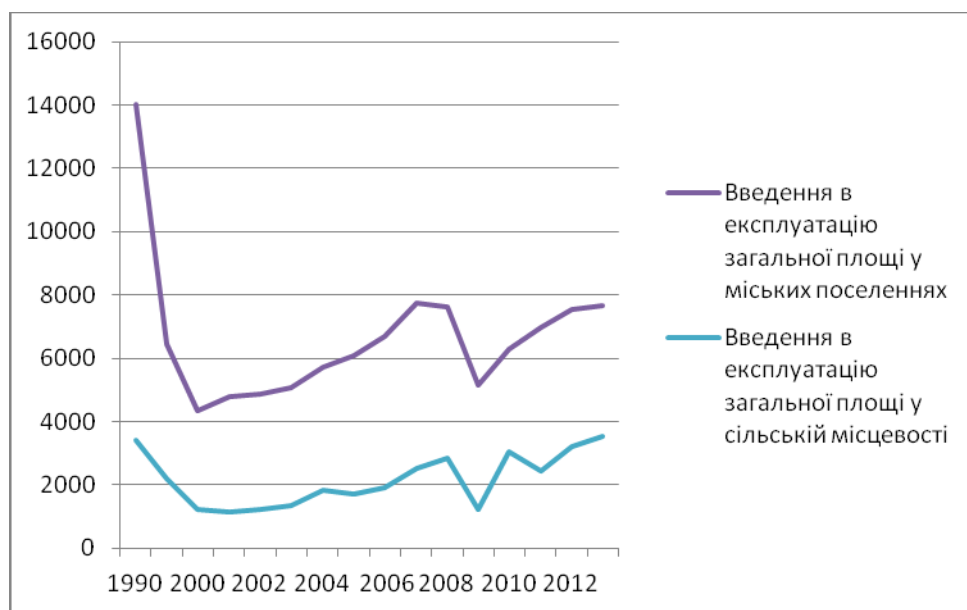

Рисунок 1– Загальна площа введенного житла.

Динаміка інвестиції в житлове будівництво вказують на нераціональну

інвестиційну політику, тому що потенціал національної економіки и стан матеріальної бази соціальної інфраструктурі не поліпшились, а погіршились. Інвестиції не спрямовувалися у виробничу сферу, в соціально-культурні об'єкти чи будівництво житла, що б відповідало очікуванням населення великих мість, а зосереджувалися у торгівельно-посередницької діяльності та фінансових спекуляціях.

Рисунок – 2 Капітальні інвестиції за видами економічної діяльності (млн.грн.)

Крім того, спостерігався низький рівень використання інновацій у будівництві. Проблема недостатньої інноваційної активності в цієї галузі пов'язана насамперед із неефективною системою управління ризиками в галузі. Сьогодні, коли будівельні потужності завантажені не більше ніж на 40%, у більшості будівельних компаній немає навіть річного плану по завантаженню, складно очікувати інвестицій у підвищення ефективності, в нові технології та інновації.

Сьогодні основними актуальними питаннями в сфері будівництва вважаються дві проблеми: скорочення споживання енергоресурсів і використання нових технологій захисту навколишнього середовища. Однак, застосування інноваційного матеріалу в будівництві обходиться дорожче традиційного. Для здешевлення процесу застосування інновацій в будівництві

необхідне реформування законодавчої бази. Лише 1% всієї будівельної галузі сьогодні використовує інноваційні технології або нові матеріали у зв'язку зі складнощами ліцензування цих матеріалів та технологій. На отримання ліцензії йде 3-5 і навіть більше років, при цьому необхідно пройти безліч перевірок і отримати десятки дозволів, які не обходяться без додаткових витрат. Тим самим знижуючи інвестиційну привабливість будівельних об'єктів.

Застосування новітніх технологій та інноваційних матеріалів може здешевити процес будівництва. Це дасть можливість відмовитися від застарілої, дорожчою в обслуговуванні техніки, зменшити кількість основних і допоміжних робітників у процесі будівництва, а також здешевити наступний інжиніринг. В результаті виграє і забудовник, і споживач.

Данильченко В.В., студентка гр. УП-14м

Науковий керівник: Терехов Є.В., к.е.н., доцент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ЗНАЧЕННЯ КОНСАЛТИНГУ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ РОЗВИТКУ СУЧАСНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Процеси інтеграції України у світовий економічний простір зумовили необхідність формування та розвитку таких інфраструктурних інституцій, як управлінське консультування. Сьогодні консультування розглядається як невід'ємна інфраструктурна складова сучасного бізнесу, яка за останні десятиліття стала потужною сферою економіки багатьох країн. Визначальна роль консультування в сучасній економіці пов'язана передусім із сутністю інтелектуального продукту, який створюють консалтингові компанії для

організацій-клієнтів з метою посилення їх конкурентних переваг, сприяючи мобілізації та ефективному використанню їх матеріальних і нематеріальних ресурсів [1].

Управлінське консультування як окремий вид економічного консалтингу полягає в наданні незалежних і об'єктивних порад, а також технічної допомоги кваліфікованими спеціалістами з метою сприяння клієнтові у справі поліпшення використання його потенціалу для досягнення найбільшого ефекту функціонування. Бізнес-успіх консалтингу пояснюється складністю управлінських проблем, що виникають на сучасних підприємствах, та невизначеністю ділового середовища, що спричиняє невпевненість менеджерів та змушує їх звертатися за допомогою [2,3].

Потенційними споживачами консалтингових послуг виступають будь-які організації, що стикаються з управлінськими проблемами. До них, в першу чергу, можна віднести приватні компанії, банки, державні установи, професійні асоціації, інвестиційні фонди тощо.

У значної частини керівників бізнес-організацій України до цього часу переважає думка, що звернення до служби консультантів є ознакою некомпетентності й нездатності самостійно вирішувати власні проблеми. Проте життя все частіше виправляє це хибне уявлення після того, як справи погіршуються і тиск обставин стає настільки великим, що навіть звернення до консультантів вже не може допомогти. Західна економіка давно вже звільнилася від такого роду шкідливих уявлень. Навіть достатньо міцні корпорації з сильним управлінським персоналом зробили для себе правилом звертатися до консультантів тоді, коли йдеться про розробку довгострокової програми дій і використання сприятливих економічних можливостей [4].

Умови розвитку економіки, процеси роздержавлення і приватизації власності надали управлінському консультуванню новий імпульс. Консалтинг в Україні стає особливою індустрією, бізнесом. Сьогодні в Україні працює понад 300 вітчизняних консалтингових фірм, 42 % з них займаються виключно наданням послуг з питань управлінського консультування, в тому числі

представництва провідних іноземних консалтингових фірм, що є лідерами консалтингового бізнесу у світі. Крім того, третина навчальних закладів має власні консультаційні підрозділи [5].

Стимулювання розвитку вітчизняного консалтингового бізнесу пов'язане з необхідністю зменшення залежності української економіки від іноземних експертів і зниженням витрат на іноземних високооплачуваних спеціалістів. Можливий успіх консалтингових організацій в Україні багато в чому залежить від їх готовності до нововведень, адаптованості набору послуг до потреб клієнтів, пошуку нових продуктів і ринків, застосування нових методів втручання та внесення змін під час реалізації консультаційних пропозицій. Майбутнє консалтингу нерозривно пов'язане з підвищенням професіоналізму консультантів, високою якістю виконання замовлень, дотриманням етичних стандартів, здатних задовольнити потреби клієнтів.

Перелік посилань

1. Стратегія економічного розвитку України. Зб. наук. праць –2008, –№ 22-23, с. 97-104.
2. Верба В. Ідентифікація і систематизація проблем розвитку підприємств як передумова формування попиту на консалтингові послуги. //Управління розвитком: Збірник наукових статей.-№19.-Харьків, Вид. ХНЕУ, 2008. -С.11-13.
3. Верба В.А. Консалтингова підтримка розвитку українських підприємств// Вісник Хмельницького національного університету. Серія Економічні науки –2009, вип. 4, том 2, с. 55-59.
4. Кононюк А.Е. Консалтинтология. Общая теория консалтинга / Кононюк А.Е. - К.: «Освита Украины», 2010. - 432 с.
5. Кузнецов Е.А. Профессионализация управленческой деятельности в Украине / Е.А. Кузнецов // Актуальные проблемы экономики и менеджмента: теория, инновации и современная практика. Монография. – Харьков, «Бурун КНИГА», 2011. – С. 55-97.

Михеева К. Р. студент гр. ЕД-14м

Научный руководитель: Шашенко Е.А., ассистент кафедры прикладной экономики

(Государственное ВУЗ "Национальный горный университет", г.Днепропетровск, Украина)

ГОСДОЛГ УКРАИНЫ: СВЕТЛОЕ ПРОШЛОЕ ИЛИ ТЕМНОЕ БУДУЩЕЕ

Внутренние и внешние долги стали неотъемлемой составляющей финансовой системы большинства стран мира. Они обусловлены наличием дефицита бюджета, то есть Государство не всегда имеет возможность провести сокращение расходов согласно имеющимся доходам. Рост государственного долга отрицательно сказывается на благосостоянии будущих поколений. Дефицитное финансирование может вынудить правительство привлечь займы на финансовом рынке, вследствие чего увеличится спрос на деньги и поднимется процентная ставка. Это уменьшит спрос на деньги со стороны частных инвесторов, что приведет к падению уровня инвестиций в процесс производства. Но следует заметить, что степень негативных последствий зависит главным образом от относительных размеров накопившегося долга[1].

Рассматривая сегодняшнюю ситуацию, следует отметить интересные факты. Не обращая внимания на то, что общепринятым критическим уровнем задолженности считается 60% ВВП, самые большие «локомотивы» мировой экономики существенно превысили этот показатель, причем наибольший объем задолженностей был отмечен в прошедшем году.

Общая сумма государственного и гарантированного государством долга Украины на 31 июля 2014 года составляла 69,226 миллиарда долларов, что на 284 миллионов долларов, или 0,41%, меньше показателя на начало месяца.

По данным Минфина, общая сумма государственного и гарантированного государством долга в гривневом эквиваленте в июле по сравнению с июнем выросла на 15,608 млрд. гривен, или 1,9%, - до 837,445 млн. гривен[2].

В динамике это выглядит так, как показано на рисунку 1(рис.1)[3]:

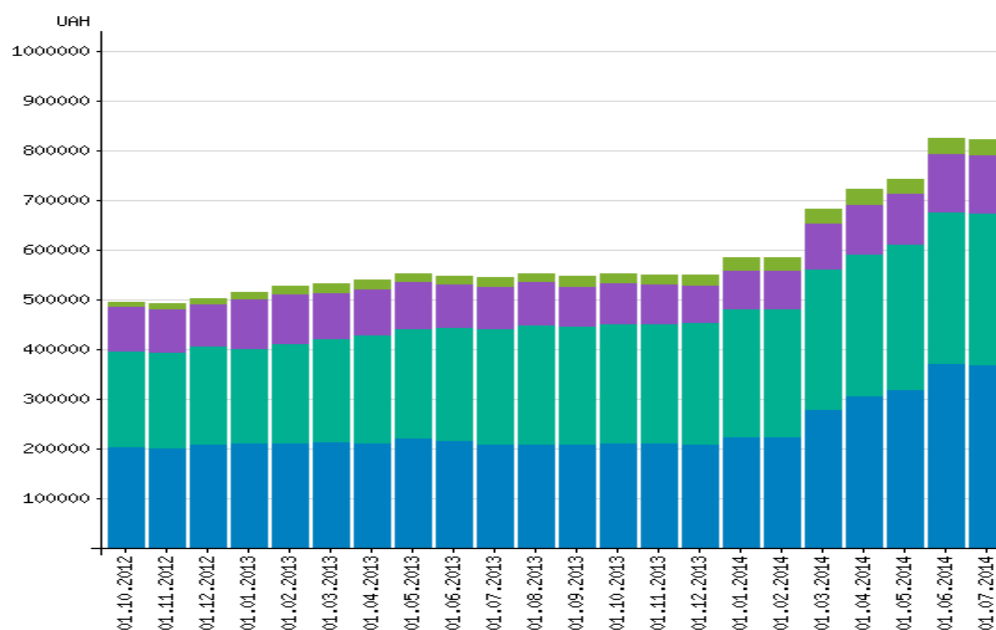

Рисунок 1 - Общая сумма государственного и гарантированного государством долга в гривневом эквиваленте за июнь-июль 2014 г.[3].

Как видно из графика, в стране присутствует динамика к увеличению размера государственного долга. Следует также отметить, что кроме необходимости погасить полную сумму внешних кредитов, Украина обязана ежегодно оплачивать обязательные проценты за оставшуюся часть долга. Это влечет за собой дополнительные расходы, бремя которых ложиться на государственный бюджет, что в целом негативно сказывается на общем состоянии экономики. На основании проанализированных данных, можно сделать вывод, что присутствует необходимость в разработке рациональных и обоснованных решений для выхода из данной ситуации

Перечень ссылок

1. Влияние государственного долга на экономику Украины. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://uallfinanz.com/news/view_text.php?id=130
2. Українська правда. Экономическая правда. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.epravda.com.ua/rus/news/2014/08/22/485048/>

3. Финансовый портал МинФин. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://index.minfin.com.ua/index/debtgov/>

Беліс Є.І. студент гр. АМ-14м

Науковий керівник: Овчинникова Т.В., асистент кафедри прикладної економіки

(Держаний ВНЗ «Національний гірничий університет», м.Дніпропетровськ, Україна)

ВПЛИВ ПОНЯТТЯ РИНКУ ПРАЦІ НА ПРОЦЕС ОБМІНУ РОБОЧОЇ СИЛИ

На думку вітчизняних вчених поняття «ринок праці» та «ринок робочої сили» відрізняються одне від одного тому, що робоча сила являє собою потенційну здатність до праці, а праця – функціональну здатність. Відповідно до цієї думки поняття «ринок робочої сили» дещо ширше. Поняття «ринок трудових ресурсів» уявляється ще більш широким, тому що характеризує трудові ресурси суспільства. Отже, згідно з цією думкою, ринок робочої сили розширює горизонти соціально-трудова відносин до масштабів економічно активного населення і в вузькому розумінні поняття «ринок робочої сили» можна використовувати для характеристики відносин стосовно безробітних [1].

Здебільшого ринок праці визначається як інститут або механізм, у якому покупці та продавці здійснюють процеси купівлі-продажу товару «робоча сила», вступаючи у відносини товарного обміну. Очевидно, що при визначенні поняття «ринок праці» багато уваги приділяється обміну через те, що ця сфера відіграє значну роль у системі суспільного виробництва і саме в ній відбуваються процеси купівлі-продажу товару. Історично ще з періода домонополістичного капіталізму задоволення попиту на робочу силу з боку

підприємців і попиту на умови праці з боку працівників – «купівля-продаж робочої сили» – відбувались стихійно через одномоментні умови обміну [2].

Проте ринок робочої сили змінився завдяки розвитку капіталістичних суспільних відносин, переходу капіталізму в монополістичну стадію та через ускладнення економічних зв'язків і економічних відносин. Зараз в підприємців змінилось ставлення до робочої сили і, зокрема стосовно якості робочої сили: кваліфікації, професійної та загальноосвітньої підготовки, творчого ставлення до праці, високої якості роботи, а також стосовно соціальних гарантій тощо. Це змусило підприємців активно включитись у профпідготовку кадрів а також брати участь у формуванні фондів соціального страхування і т. п. Тож механізм ринку праці вийшов за межі процесу обміну робочої сили, пронизуючи й інші фази відтворення цього специфічного товару [3].

Отже, зосередження тільки на фазі обміну, слід вважати хибним. Таке звуження поняття ринку робочої сили призвело до того, що на етапі ринкової трансформації економіки України питання регулювання ринку праці здебільшого обмежуються державними заходами сприяння працевлаштуванню у вузькому розумінні. До вузького розуміння призводить також розгляд ринку праці як механізму узгодження попиту та пропозиції робочої сили та механізму забезпечення зайнятості незайнятого населення. Крім того, розгляд сучасного механізму функціонування ринку праці лише з погляду його державного регулювання також змушує розглядати насамперед проблеми зайнятості незайнятого населення на рівні суспільного виробництва, ігноруючи проблеми, які складаються в низовій ланці виробництва. Тому в сучасних умовах необхідно враховувати особливості ринку праці, які пронизують не лише фазу обміну товару «робоча сила», а й фази виробництва, розподілу та використання робочої сили.

Перелік посилань

1. Шаленко М. В. Ринок робочої сили України: становлення і перспективи розвитку / Економіка України. – 1991. – № 3. – С. 3.

2. Буланов В. С. Риннок праці / В. С. Буланов, Н. А. Волгін. – М.: «Екзамен», 2003. – 330 с.
3. Петюх В. М. Формування робочої сили в ринкових умовах: навч. посібник / В. М. Петюх. – К.: Знання, 2004. – 287 с.

Кириленко Д.О., студент гр. УД-14м

Научный руководитель: Дементьева Н.В., старший преподаватель кафедры прикладной экономики

(Государственное ВУЗ "Национальный горный университет", г.Днепропетровск, Украина)

НУРЕ СУСЛЕ – ГРАФИЧЕСКАЯ ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ЖИЗНЕННОГО ЦИКЛА ИННОВАЦИИ

Прогнозирование роста и развития организации включает стратегическое видение организации на длительную перспективу, а обязательным этапом прогнозирования является оценка возможностей НИОКР, технологий, инвестиций, ресурсов. Крупные компании уже решают: понести сегодня затраты, начав применять самые современные технологии и «снять сливки», смиряясь при этом с рисками потерь, или же начинать использовать новинки после того, как другие ощутят на себе ее пользу, и получать возможно меньший, но конкретный эффект, но при этом упустить позиции на рынке, подождав и придержав ресурсы.

Нуре сусле - это графическое отображение проникновения, адаптации и социального влияния инновационных технологий, введенное как термин компанией Gartner, в 1995 году, и использующей эту методику для описания и оценки реакции пользователей на появление новых технологических решений на основе уровня информационной шумихи вокруг инноваций [1].

Кривая состоит из пяти фаз: «**Запуск технологии**» — первая фаза цикла: технологический прорыв, запуск проекта внедрения, который обещает желанные цели и решение многих проблем. «**Пик завышенных ожиданий**» - общественный ажиотаж приводит к чрезмерному энтузиазму и нереалистичным ожиданиям. Успешное применение технологии возможно, но обычно неудач больше, чем успехов. «**Нижняя точка разочарования**» - технология не в состоянии соответствовать ожиданиям. «**Склон просвещения**» - начинаются пересмотры некоторых идей или задач, корректировки хода проекта, иногда многие задачи, важные в начале, отменяются, но появляются смежные задачи, которые обнаруживаются в ходе проекта и решение которых дает больше преимущества для организации. «**Плато производительности**» - преимущества технологии становятся очевидными и признаются всеми (рис. 1) [2].

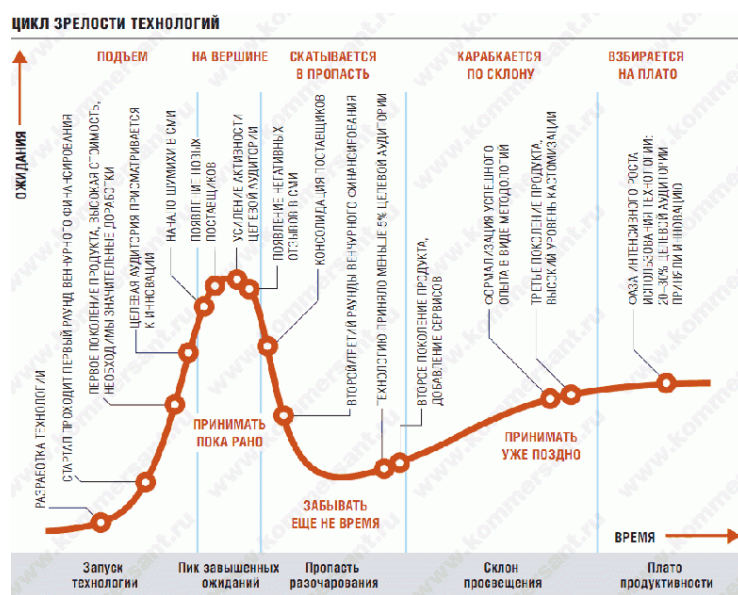

Рисунок 1 - Нуре cycle – кривая зрелости технологии

Нуре cycle наглядный маркетинговый инструмент для разработчиков технологии, однако, необходимо знать, что, например, прохождение фазы «Нижняя точка разочарования» при слишком высокой планке ожиданий может привести к гибели проекта. Для потенциальных пользователей данной технологии и лиц, принимающих решения полезным являются относительное расположение различных смежных или конкурирующих технологий на кривой,

а также отзывы аналитиков и экспертов об их жизнеспособности и скорости адаптации. Данный подход изначально ориентирован на бизнес-функции, как индикатор для принятия решений в инвестиционной политике компаний.

Перечень ссылок

1. Энциклопедия [Электронный ресурс] – Режим доступа <https://ru.wikipedia.org/wiki/Gartner>
2. Gartner's 2013 Hype Cycle for Emerging Technologies Maps Out Evolving Relationship Between Humans and Machines [Электронный ресурс] – Режим доступа :<http://www.gartner.com/newsroom/id/2575515>

Мусаєва К.Г. студентка гр. УД-13м

Науковий керівник: Терехов Є.В., к.е.н., доцент кафедри прикладної економіки
(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ГІРНИЧОДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ

На сучасному етапі розвитку гірничодобувної галузі України постає питання підвищення ефективності господарювання видобувних підприємств, зважаючи на зношеність їх основних фондів, погіршення геологічних умов видобутку, зниження якості продукції, необхідність запровадження ринкових методів управління персоналом. В аспекті цього, підвищення ефективності діяльності гірничодобувних підприємств повинне досягатися шляхом впровадження інноваційних технологій видобутку та підходів до організації виробничого процесу, що, першочергово, повинне мати вираз у концепції комплексного використання надр, побудови єдиної економіко-правової

політики підтримки потужності шахт, управління якістю і ресурсозбереженням.

При оцінці перспектив розвитку видобувних підприємств, обґрунтуванні механізмів відтворення їх основних фондів та формуванні потужності необхідно враховувати такі важливі складові, як науково-технічний прогрес, безпека праці і екологічні аспекти [1].

Досягнення стійкого розвитку гірничої галузі на інноваційних засадах неможливо тільки за рахунок зниження собівартості. Основним показником ефективності господарської діяльності, у першу чергу, є прибуток, підвищення якого в динаміці має базуватися на комплексі різноманітних заходів, у тому числі екологічного, економічного та соціального характеру. Еколого-економічна діяльність, будучи частиною фінансово-господарської діяльності, має виступати джерелом доходу підприємства. Таким чином, підприємства, запроваджуючи інноваційні підходи до організації виробництва, повинні орієнтуватись на альтернативні бюджетні джерела фінансування відповідних заходів та програм. Найбільші можливості щодо цього криються у комплексному використанні мінерально-сировинного потенціалу та екологізації виробництва. В основу комплексного використання сировини мають закладатися, насамперед, економічні та екологічні інтереси – прагнення робити максимальну конкурентоспроможну продукцію при найменших витратах ресурсів і мінімальному негативному впливі на довкілля.

Гірничодобувне підприємство в сучасних умовах потребує інвестиційних ресурсів для проведення модернізації та перебудови виробництва з метою подальшого розвитку. Ці задуми повинні формулюватись на рівні конкретних інноваційних проектів з метою залучення приватних інвесторів. Саме шляхом реалізації інноваційних проектів гірничодобувне підприємство зможе здійснювати модернізацію виробництва та підвищувати його ефективність у економічному, екологічному та соціальному аспектах.

Перелік посилань

1. М. М. Шафоростова, Р.М. Колупаєв. Підвищення еколого-економічної

ефективності діяльності гірничодобувних підприємств в сфері використання природних ресурсів // Проблеми екології – № 1(31)'2013 – С. 109-120.

Мельниченко А.І. студентка .гр. АМ-14м

Науковий керівник: Овчинникова Т.В., асистент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

ЩО ДО ЗАЛЕЖНОСТІ ЧИСЕЛЬНОСТІ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ СУСПІЛЬСТВА ВІД ПРИРОДНОГО РУХУ НАСЕЛЕННЯ

Нинішній етап соціально-економічного розвитку України не забезпечує повного і ефективного використання трудових ресурсів. Це підтверджується, насамперед, зростанням чисельності безробітних та працюючих неповний робочий тиждень. За останнє десятиріччя чисельність зайнятого населення в економіці України щорічно зменшується. Якщо в 2000 р. в цілому по народному господарству України було зайнято 21,3 млн. чол., то в 2013 р. – 18,4 млн. чол. Це обумовлено не тільки загальним скороченням населення, а й збільшенням чисельності безробітних та іншими соціально-економічними факторами [1]. Основними галузями зайнятості населення у матеріальному виробництві є промисловість, сільське господарство, транспорт та будівництво. На них у 2008 р. припадало близько 85 % зайнятих в усіх сферах економічної діяльності. Серед областей України з високим рівнем зайнятості в промисловості виділяються Донецька (близько 59 % всіх зайнятих у матеріальному виробництві), Луганська (понад 58 %), Дніпропетровська (більше 51 %), Запорізька області.

На сьогодні віково-статева піраміда це наочний приклад як виглядатиме

структура населення на найближчу перспективу. За ним добре видно всі проблеми які виникатимуть в майбутньому. Такі як старіння населення, недолік робсили і солдат, надлишок і недолік навчальних закладів, дитячих садів і людей зайнятих в цій галузі [2].

Чисельність населення найбільше впливає на формування контингенту трудових ресурсів і потенціалу внутрішнього ринку країни. Фаза оптимального використання трудових ресурсів є поточною в процесі відновлення, оскільки в ній реалізується здатність людини до творчої праці, виробляються духовні та матеріальні блага, забезпечується збільшення виробництва і підвищення якості суспільної праці. Насамперед це залежить від розвитку високих технологій, підвищення продуктивності живої праці, впровадження наукової організації праці, вдосконалення соціального розвитку трудових колективів, використання ефективних форм і методів управління персоналом підприємств і організацій.

Зміни в динаміці загальної чисельності населення визначаються змінами у розміщенні міського і сільського населення. Розселення і виробництво мають прямий та зворотній зв'язок. Довгий час домінуючим фактором було виробництво, яке зумовило певну систему розселення. І сьогодні сільське господарство і гірничо-промисловість, наприклад, локалізують населення. Але під впливом НТП великі міста "притягують" виробництво до себе. Зосередженість в містах науково-дослідних закладів, вузів, великого контингенту висококваліфікованих фахівців сприяє розміщенню в них наукоємких виробництв, формуванню потужних інформаційних центрів.

Демографічна політика в Україні скерована на підвищення природного приросту населення за рахунок народжуваності. Для цього матерям, які народжують дитину надаються допомоги, додаткова відпустка тощо. Але ця політика повинна більш ефективною. Дослідження демографічних процесів, які призводять до скорочення та старіння економічно активного населення України в умовах сьогодення є важливим аспектом статистичного дослідження ринку праці [3]. Необхідність статистичного аналізу саме економічно активного населення пояснюється можливістю приймати активну участь на ринку праці

починаючи з 15 років та закінчуючи 70 роками. Оцінювання негативного впливу демографічних факторів на чисельність і структуру економічно активного населення дає можливість виявити існуючі тенденції та сформулювати рекомендації щодо збільшення чисельності зайнятих та ефективного використання наявної робочої сили.

Перелік посилань

1. Загальні вимірювачі чисельності населення [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.slideshare.net/sindar1/3-14293246>
2. Возрастно-статевая піраміда [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://ru.wikipedia.org/wiki/Возрастно-половая_пирамида
3. Демографічна політика в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/10310208/ekologiya/demografichna_politika_ukrayini

Перец М. Е. студент гр. ЕД-14м

Научный руководитель: Шашенко Е.А., ассистент кафедры прикладной экономики

(Государственное ВУЗ "Национальный горный университет", г.Днепропетровск, Украина)

ПРОБЛЕМА РАЦИОНАЛЬНОГО ИСПОЛЬЗОВАНИЯ НЕФТИ

Экономия природных ресурсов включает мероприятия для повышения эффективности всех этапов обеспечения энергоресурсами народного хозяйства: добычи, транспортировки и использования энергии. Существенное повышение степени добычи нефти дает больший эффект, чем экономия во время конечной энергии. Да, потери энергии добычи складывают 59% общих потерь, при обогащении и превращении - 13%, при транспортировке, распределении и

сохранении - 10%, потери конечного использования - 27%. В настоящее время добывается не больше чем 30-35% геологических запасов разведанных месторождений нефти. Поэтому каждый процент прироста нефтедобычи пластов означает получение дополнительно нескольких миллионов тонн нефти на год [1].

Проблемы рационального использования нефти необходимо рассматривать на основе имеющихся проблем использования нефтепродуктов. Твердые нефтепродукты рекомендуется при транспортировке и хранении упаковать в картонные барабаны, имеющие полиэтиленовые вкладыши. Жидкие нефтепродукты пакуются в металлическую тару, фанерные барабаны с полиэтиленовыми вкладышами или деревянные бочки. Если нефтепродукты предназначены для использования в бытовых целях, допускается их упаковка в металлическую, пластиковую или стеклянную тару. Металлическая тара с целью минимизации эффекта электростатической напряженности должна иметь внутри паростойкое и маслостойкое покрытие. Температура нефти, заливаемой в тару, не должна быть выше тридцати градусов по Цельсию. Тара должна быть герметически закрыта[2].

После наполнения тару необходимо тщательно протереть, а если в таре находятся жидкие нефтепродукты - ее надо опломбировать. При этом после того, как транспортировка нефтепродуктов будет завершена, они должны быть полностью слиты из тарной упаковки. Длительное хранение нефтепродуктов необходимо осуществлять в металлических емкостях, имеющих антикоррозийное покрытие. При этом нефти различных марок необходимо хранить в разных емкостях.

Среди всех видов нефтяного топлива бензин на сегодняшний день считается наиболее популярным и востребованным. Бензин представляет собой смесь легких фракций нефти, получается вон путем ее перегонки. Бензин может использоваться в качестве топлива как для карбюраторных, так и инжекторных двигателей, особый вид бензина - синтин - применяется в качестве топлива для ракет. Также бензин находит применение и в качестве сырья для

нефтехимической промышленности, например, вон используется при производстве парафина. Может использоваться бензин и в качестве растворителя. В этом случае бензин используют для изготовления резиновых клеев, в процессе производства печатных красок и мастик, также вон используется как обезжириватель для электрооборудования, кожи и тканей, а также металлических поверхностей, для промывки подшипников, для извлечения (экстракции) канифоли из древесины, никотина из никотинового листа [3].

Вторым по популярности видом нефтяного топлива, а когда-то бывшим и первым по популярности, является керосин. Он идеально подходит для использования в качестве топлива для авиации - это так называемый авиационный керосин.

В проблеме воздействия нефтепродуктов на окружающую среду решающее значение будет иметь проблема качества самих нефтепродуктов. Применение низкосортного топлива - бензина с низким октановым числом - увеличивает число вредных выбросов в атмосферу свиты в три раза. Большое значение имеет разработка и широкое применение технологий по переработке и утилизации изделий из нефтепродуктов – например, таких, как пластмассы и резинотехнические изделия. Особые меры предосторожности следует соблюдать при транспортировке и хранении нефтепродуктов, чтобы исключить случаи их прямого попадания в окружающую среду - в воду при транспортировке нефти танкерами или на почву.

Перечень ссылок

1. Навчальні матеріали он-лайн. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/ekologiya/problemi_ekonomiyi_ratsionalnogo_vikor_istannya_prirodnih_materialnih_resursiv
2. Нефтегазовая промышленность. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.neftelib.ru/index_8.php

3. Научная библиотека. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://edu.sernam.ru/book_act_chem2.php?id=123

Пайос А.Г., студентка гр. УД-13м

Науковий керівник: Терехов Є.В., к.е.н., доцент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м. Дніпропетровськ, Україна)

ІННОВАЦІЙНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ

Туристична індустрія впродовж останніх десятиліть динамічно розвивається і стає однією з пріоритетних сфер економіки Львівської області, яка забезпечує вагомий дохід місцевому бюджету та створення нових робочих місць. Туристична галузь, як і будь-яка інша сфера економічної діяльності, не може розвиватися без інновацій. Рівень конкуренції і потреби споживачів туристичного продукту вимагають від кожного учасника туристичного бізнесу нестандартних рішень [1].

До інновацій в туризмі відносять нововведення, які супроводжуються якісно новими змінами турпродукту та підвищенням ефективності функціонування інфраструктури туризму (покращенням ефективності процесів формування, позиціонування та споживання туристичних послуг). Одним з основних напрямів технологічних інновацій в туризмі є використання віртуального простору для інформування та просування на ринок своїх послуг. Необхідно створювати електронні інформаційні довідники щодо готелів, транспортних маршрутів, туристичних фірм з переліком і вартістю їх послуг[2].

Конкретними заходами щодо удосконалення надання туристичних послуг на інноваційних засадах в умовах діяльності вітчизняних підприємств може

бути: 1) активізація публікацій в мережі Інтернет з висвітленням унікальності природи та історико-культурної привабливості Львівського регіону; 2) участь у професійних виставках на основних закордонних туристичних ринках для пропаганди національного туристичного потенціалу; 3) маркетингова підтримка галузей і виробництв, що є постачальниками товарів та послуг для підприємств туристичної індустрії (кафе, ресторанів, кінотеатрів, побутових послуг); 4) відродження та розвиток місцевих ремесел, фольклорних і культурних традицій, народних звичаїв, для відчуття українського колориту, та поширення відповідних відео-матеріалів в мережі Інтернет; 5) розвиток ділового туризму шляхом організаційної підтримки проведення різноманітних конференцій та інших ділових та наукових заходів; 6) створення ефективної системи підготовки, перепідготовки кваліфікованих працівників в галузі туризму [3].

Інновації в туризмі слід розглядати як системні заходи, що мають якісну новизну й приводять до позитивних зрушень, забезпечують стійке функціонування й розвиток галузі в регіоні. Організації, які надають туристичні послуги, повинні усвідомити необхідність впровадження та використання сучасних програмно-технічних інтерактивних інформаційних систем, які сприятимуть розширенню можливостей туристичних підприємств. Інтерактивні інформаційні системи дають змогу споживачам швидко і легко переходити від планування подорожі до її бронювання, що дозволить зробити туристичні послуги доступними для користувачів мережі Інтернет, а також популяризуватиме імідж регіону ,як одного з прогресивних туристичних центрів.

Ключовим елементом для виходу туристичної галузі Львівської області на якісно новий рівень є застосування не тільки технологічних, а й продуктових інновацій: створення нових туристичних продуктів, освоєння нових сегментів туристичного ринку, освоєння нових туристично-рекреаційних територій, залучення до туристичного сегменту нових видів ресурсів. Перспективним є розвиток слаборозвинених форм туризму. Це, насамперед, дитячо-юнацький

туризм, молодіжний (студентський туризм), туризм людей похилого віку, туризм інвалідів, спортивний туризм, зелений туризм, екологічний туризм. Вони потребують значних інвестицій, розробки стратегії розвитку із застосуванням найновіших технологій та механізму розвитку індустрії. Реалізація інновацій в туристичній індустрії дозволить розширити ринки збуту, зацікавити нових потенційних клієнтів, які у майбутньому можуть перетворитися на реальних споживачів туристичних послуг.

Перелік посилань

1. Фарат О.В. Марущак М.В. Інноваційні напрями розвитку туристичної галузі львівського регіону – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/farat.htm.
2. Кукліна Т.С. Роль інновацій в туризмі // Экономика Крыма №2(43), 2013-с. 61-65.
3. Прогнозы в случае внедрения/не внедрения стратегии развития. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.tur.rus/section/266/>.

Гольдфарб Ю.А. студентка гр. АМ-14м

Научный руководитель: Овчинникова Т.В., ассистент кафедры прикладной экономики

(Государственное ВУЗ "Национальный горный университет", г.Днепропетровск, Украина)

АКТУАЛЬНОСТЬ ПРОБЛЕМЫ ОБУЧЕНИЯ ТРУДОВЫХ РЕСУРСОВ В УСЛОВИЯХ РЫНОЧНОЙ КОНКУРЕНЦИИ

Вопросы подготовки, переподготовки и повышение квалификации рабочих кадров в условиях рыночной отношений приобретают особую

актуальность. Современное производство предъявляет высокие требования к рабочим кадрам и системе подготовки, переподготовки и повышение квалификации в условиях рыночных отношений. В ходе научно-технического прогресса одни профессии исчезают, другие появляются. Уплотняется трудовой ритм, меняются технические средства. Все это порождает необходимость в новых формах подготовки, переподготовки и повышение квалификации рабочих кадров.

В современных условиях перед профессиональным обучением рабочих кадров встал целый ряд принципиально важных задач, обусловленных потребностями адаптации предприятий к рынку, проведением модернизации и перепрофилирования производств и изменением требований к качеству рабочей силы. Обучающая деятельность предприятия представлена достаточно разнообразными ее видами. С позиции производственно-технического назначения в обучении рабочих выделяют: подготовку, переподготовку и обучение рабочих вторым (смежным) профессиям, повышение квалификации. Подготовка квалифицированных рабочих осуществляется в учебных комбинатах и непосредственно на производстве. Подготовка новых рабочих осуществляется на предприятии. Такая подготовка должна включать не только производственное обучение, но и изучение теоретического курса. Заканчивается обучение сдачей квалификационного экзамена и присвоением рабочему определенного тарифного разряда. [1]

Переподготовка рабочих осуществляется прямо на предприятии. Наиболее широко она практикуется на предприятиях, ориентированных в своей кадровой политике на собственную рабочую силу. Повышение квалификации является результатом самой производственной деятельности. Специально организованное обучение позволяет достичь цели за более короткий срок. Повышение квалификации направлено на последовательное совершенствование профессиональных знаний, умений и навыков, рост профессионального мастерства. [2]

В условиях рыночных отношений, проблема обучения трудовых ресурсов

является одной из самых актуальных. Во-первых, в связи с более жесткими требованиями к профессиональным качествам рабочих кадров, идет сокращение численности рабочих мест, что сказывается на неблагоприятных тенденциях на рынке рабочей силы. Во-вторых, не маловажным является обострение конкуренции за рабочие места внутри трудовых коллективов, что приводит к объективному процессу отторжения рабочих кадров с низкими профессиональными качествами. В-третьих, профессиональное образование и квалификация в личностном плане не просто выступают характеристиками того или иного рабочего, но и становятся для него гарантией социального благополучия, условиям его конкурентоспособности на рынке труда.

Перечень ссылок

1. Травин В.В., Дятлов В.А. Основы кадрового менеджмента. М.: Дело, 2001 – 336с.;
2. Марр Р., Шмидт Т. Управление персоналом в условиях социальной рыночной экономики. М.: МГУ, 1998 – 152с.

Кобиляцька А.В., студентка гр. ЕД-14м

Науковий керівник Шашенко О.О., асистент кафедри прикладної економіки

(Державний ВНЗ «Національний гірничий університет», м.Дніпропетровськ, Україна)

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Зростання масштабів економічної діяльності людей негативно впливає на екосистему, що призводить до поглиблення глобальної екологічної кризи. Руйнація елементів навколишнього середовища незворотно веде до нестачі

ресурсів і, відповідно, до виникнення нових економічних проблем.

В Україні також спостерігається тенденція до погіршення стану навколишнього природного середовища. В країні виснажуються природні ресурси, мало використовуються ресурсозберігаючі технології, багатьом підприємцям притаманна низька екологічна культура. Україна за індексом екологічних досягнень у 2010 р. займала лише 87 місце серед 163 країн світу[4].

Актуальним проблемам розвитку екологічного підприємництва останнім часом приділяється чимало уваги вітчизняними та зарубіжними науковцями. Зокрема, дослідженню суті, особливостей, перспектив розвитку «зеленого» бізнесу присвячені праці Копалової Г.І., Мішеніна Г.А., Новосьолова С.Н. [1], розвиток ринку екологічних послуг досліджує Мезенцева М.А. [2], конкурентні переваги екологічного підприємництва знайшли своє відображення в публікаціях Боровика О.Н. і Бець М.Т. [1; 2], значення екобізнесу для інноваційного розвитку регіонів розкрито Портновим А.В. [3].

Для забезпечення екологічної спрямованості інноваційного розвитку конкурентоспроможної економіки необхідний достатній рівень мотивації екологізації інноваційної діяльності підприємств різних галузей економіки і суспільства в цілому [1].

Необхідною умовою та важливою складовою подальшого соціально-економічного та екологічного розвитку суспільства виступає екологічне підприємництво («зелений» бізнес). Проте воно недостатньо досліджене як в Україні, так і в світі. Так, в економічно розвинених країнах світу головні програми спрямовані, наприклад, не на введення в дію очисного обладнання, як це було донедавна, а на створення екологічно чистих технологій. Це свідчить про тенденцію до зростання інтересу, активізацію ініціатив компаній та інших організацій щодо втілення стратегій відповідального ведення бізнесу.

З точки зору призначення екологічного ринку Портнов А.В. виокремлює дві групи видів діяльності (два рівні) в сфері екологічного підприємництва:

1) діяльність, спрямована на усунення негативних наслідків господарської діяльності людини;

2) заміщення екологічно небезпечних товарів екологічно безпечними.

В світі основними видами екологічного підприємництва є виробництво обладнання для контролю за забрудненням довкілля, очищення повітря і води, економії та збереження ресурсів, збирання, переробки, утилізації відходів. Зростає попит на органічні продукти харчування, екологічно безпечні меблі, побутову хімію, будівельні матеріали, двигуни для автомобілів. Це сприяє розвитку, розповсюдженню та активному використанню екологічно чистих промислових і сільськогосподарських технологій [2].

Екологічне підприємництво має відповідати загальним принципам ринкової економіки, забезпечувати стійкий прибуток, мати насичений і стабільний ринок. На практиці ціни на екологічну продукцію, як правило, бувають вищими, ніж на аналогічні товари і послуги «неекологічного» характеру. Це пояснюється тим, що виробництво такої продукції вимагає значних затрат.

У розвинених країнах світу екологічний бізнес є досить привабливим. У країнах ЄС існує понад 10 тис. фірм, що належать до сфери екологічного підприємництва. У США понад 500 тис. компаній, в Канаді більше 3500 компаній з випуску природоохоронного устаткування і пов'язаними з ним послугами з чисельністю зайнятих понад 110 тис. людей. Екологічно орієнтована продукція утримує міцні позиції у всіх економічно розвинених країнах як у випуску товарів промислового призначення (очисне обладнання, екотехніка, нові матеріали, екотехнології тощо), так і у виробництві споживчих товарів [3].

Частка екологічного підприємництва у ВВП країн «Великої вісімки» оцінюється на рівні 10–24%. Щорічний його обсяг складає, за оцінками фахівців, у США майже 37 млрд. доларів, в Японії – 30, Німеччині – 20, Франції – 10 млрд. доларів США. Ринок екологічних послуг в країнах Східної Європи, включаючи й СНД, оцінюється у 20 млрд. доларів США, а в Чехії, Угорщині та Болгарії – перевищує 600 млн. доларів.

В останні десятиріччя почали впроваджуватися консультаційні, дорадчі

послуги, зокрема екологічні консалтинг, моніторинг, аудит, страхування, сертифікація та паспортизація [4].

Проте варто зазначити, що ринок екологічних товарів і послуг в Україні формується надзвичайно повільно, відсутній ефективний механізм підтримки, стимулювання підприємництва в природоохоронній сфері.

Таким чином, конкурентоспроможність товарів на світовому ринку визначається не в останню чергу їх екологічними характеристиками, а також витратами на охорону навколишнього середовища. Природоохоронні технології в перспективі будуть представляти одну з основних засобів конкурентної боротьби.

Екологічна орієнтація українського бізнесу повинна передбачати активізацію інвестицій у високотехнологічні галузі з метою вирішення природоохоронних завдань. Популяризація та розвиток «зеленого» підприємництва в державі сприятиме покращенню екологічного стану, вирішенню проблем раціонального природокористування та підвищення екологічного, матеріального і духовного добробуту громадян України.

Перелік посилань

1. Бець М.Т. Екологічне підприємництво як інструмент формування конкурентних переваг підприємств / М.Т. Бець, О.Н. Боровик // Вісник Національного університету водного господарства та природокористування. Серія «Економіка». – 2013. – № 2 (58). – С. 6–12.

2. Боровик О.Н. Екологічне підприємництво та його переваги / О.Н. Боровик. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://old.lp.edu.ua/fileadmin/INEM/MO/PDF/Zbirnik_tez_2012.pdf.

3. Вершинина С.В. Экологическое предпринимательство как важнейшее направление экологизации регионального развития / С.В. Вершинина // Экономические и социальные перемены: факты, тенденции, прогноз. – 2010. – 1 (9). – С. 128–131.

4. Купалова Г.І. Екологічне підприємництво як невід’ємна складова

сталого розвитку України / Г.І. Купалова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2011. – № 26. – С. 36–39.

Шевченко Ю.О., студентка гр. УД-13м

Науковий керівник: Терехов Є.В., к.е.н., доцент кафедри прикладної економіки
(Державний ВНЗ "Національний гірничий університет", м. Дніпропетровськ, Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

В сучасних економічних умовах, які характеризуються посиленням глобалізаційних процесів і високими темпами розвитку інформаційних технологій, діяльність банківської системи України повинна відповідати вимогам надійності та оперативності фінансових потоків та комунікаційних зв'язків, що потребує постійного оновлення використовуваних нею інформаційних технологій та систем.

Значення модернізації банківської сфери посилюється тим, що вона є основним постачальником інвестиційних ресурсів для інноваційної діяльності інших суб'єктів господарювання [1].

Під інноваційним розвитком банківської системи слід розуміти процес структурного вдосконалення банківської системи, який досягається переважно за рахунок практичного використання нових знань для підвищення якості банківських послуг, підвищення рівня захисту банківської інформації, підвищення рівня конкурентоспроможності банків і, як наслідок, банківської системи в цілому [2].

На сьогодні, найбільш актуальними напрямками інноваційного розвитку банківської сфери є фінансовий напрям, технологічний та організаційно-

структурний. Причому, в умовах глобалізованого суспільства конкурентні переваги банківських установ, першочергово, досягаються за рахунок впровадження саме технологічних інновацій. Технологічна складова інноваційної діяльності пов'язана з інноваційними змінами в галузі технологій організаційного, управлінського, правового, соціального, маркетингового напрямів банківської діяльності. Технологічні інновації передбачають створення нових і вдосконалення існуючих технологій у сферах надання банківських послуг, оброблення та захисту інформації, розроблення нових банківських продуктів, технологічного забезпечення й технічного обладнання.

Тенденції розвитку технологічних інновацій у банківській сфері сьогодні пов'язані з динамічним розвитком ІТ-сфери. Багато банків сьогодні переглядають свою ІТ-інфраструктуру з метою її оптимізації й впровадження нових технологій, які дозволять мінімізувати витрати на банківський бізнес, отримати конкурентні переваги. Тому під час впровадження нової інформаційної технології в організації необхідно оцінювати ризик відставання від конкурентів у результаті її неминучого старіння, адже інформаційні продукти, як ніякі інші види матеріальних товарів, мають надзвичайно високу здатність замінюватись новими видами або версіями.

На сьогодні популярними ІТ-проектами в банківському секторі є проекти впровадження відео-конференц-зв'язку, завдяки чому банки отримують значну економію на відрядженнях співробітників банків. Використання технологій розподільної обробки даних дозволяє активно поширювати банківські продукти через Інтернет (наприклад, Інтернет-банкінг – віддалене банківське обслуговування клієнтів), який стає дедалі більше доступним громадськості.

Отже, глобальна мережа Інтернет може надати можливості банкам здійснювати інтенсивний розвиток, створюючи повнофункціональні віртуальні філії, які будуть здійснювати віддалене офісне обслуговування клієнтів. При цьому відкриття віртуальної філії не потребує великих капіталовкладень, а її використання скорочує операційні витрати. Але, поряд з цим, залишаються проблеми використання Інтернет-технологій як способу надання послуг на

інноваційній платформі, що суперечливо сприймається топ-менеджментом банків, перебудови IT-інфраструктур банків, забезпечення високого ступеня надійності й безпеки віддаленого банківського обслуговування клієнтів. Це вимагає глибокого вивчення можливостей сучасних і перспективних засобів обчислювальної техніки, програмного забезпечення та технологічних процесів в банківській сфері.

Перелік посилань

1. Про схвалення Концепції розвитку національної інноваційної системи: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 №680-р // zakon1.rada.gov.ua.
2. Степаненко О.П. Тенденції інноваційного розвитку банківської системи України [Електронний ресурс] – Режим доступу: **Ошибка! Недопустимый объект гиперссылки..**

Шевцов В.И. студент группы АМ-14м

Научный руководитель: Овчинникова Т.В., ассистент кафедры прикладной экономики

(Государственное ВУЗ "Национальный горный университет", г.Днепропетровск, Украина)

СОВОКУПНОСТЬ ФАКТОРОВ ВЛИЯЮЩИХ НА ДЕМОГРАФИЧЕСКИЕ ПРОЦЕССЫ В УКРАИНЕ

Анализ демографических процессов в Украине за последние годы говорит об ухудшении показателей естественного воспроизводства и механического движения населения почти всех регионов Украины, о негативной динамике рождаемости, смертности, миграции. На современном

этапе смертность немного снизилась, но сохраняет тенденцию к дальнейшему увеличению. Рождаемость лишь в последние четыре года увеличилась, но это не меняет негативного естественного прироста. Ситуация усложняется отрицательным сальдо миграции, показатели которого значительно колеблются, но сохраняют негативную динамику. А так же активно происходящий во всем мире процесс интернационализации производства сопровождается интернационализацией рабочей силы. Трудовая миграция стала частью международных экономических отношений. Миграционные потоки устремляются из одних регионов страны в другие. Порождаются определенные проблемы в демографии населения. Анализируя динамику демографических процессов на Украине необходимо учитывать такие важные показатели, как: общее количество населения Украины, количество родившихся и умерших, распределяя эти данные по географическому месту расселения, а также показатели миграции и природного прироста [1].

Многие ученые первопричину демографического кризиса видят в радикальных экономических и политических изменениях общества. Тот же Вишнеvский говорит о том, что качество функционирования демографической системы определяется прежде всего тем, какой ценой достигается тот или иной уровень воспроизводства населения, каково соотношение в нем рождаемости и смертности. Интенсификация воспроизводства за счет уменьшения компоненты "бесполезной рождаемости", а также в связи с улучшением условий реализации репродуктивных установок поможет увязать воспроизводство количественное с качественным. Под последним имеется в виду прежде всего воспроизводство здоровых поколений [2]. Почти аксиомой считается, что снижение рождаемости в стране вызвано падением уровня и качества жизни. Страна до сих пор справляется с разрывом с бывшей коммунистической системой, и параллельно при этом пытается выйти на путь современности в форме построения правового демократического государства, открытой рыночной экономики, передовых технологий.

Следовательно, нужно отметить, что если общество определило

глобальные цели демографического развития, то, исходя из них и учитывая глубокую взаимосвязь и взаимообусловленность социально-экономических, культурных, демографических изменений, оно должно: во-первых, устранить препятствия материального, жилищного, здравоохранительного, юридического и прочего характера к более полному достижению демографической цели семьи (т.е. в сущности улучшить условия реализации репродуктивных установок, устранить препятствия на их пути); во-вторых, воздействовать на сами демографические цели, заранее учитывая демографические последствия всех принимаемых на уровне общества решений в социальной, экономической, культурной сфере и изменяя их, если они не соответствуют демографическим интересам или преследуют менее важные для общества цели.

Перечень ссылок

1. Прибыткова И.М. Демографическая ситуация в Украине в зеркале Всеукраинской переписи населения 2001 года // Социология: теория, методы, маркетинг. № 3, 2002 – С. 133-142.
2. Шнейдерман И.А. Откровенный разговор: рождаемость и меры ее регулирования/ Шнейдерман И.А// Мысль. - 1991 г.

Перец М. Е. студент гр. ЕД-14м

Научный руководитель: Шашенко Е.А., ассистент кафедры прикладной экономики

(Государственное ВУЗ "Национальный горный университет", г.Днепропетровск, Украина)

ВНЕШНЕТОРГОВЫЙ БАЛАНС УКРАИНЫ

Во внешнеторговом балансе Украины почти семь лет присутствовал "дефицит торгового баланса". В последнее время ситуация изменилась, и во

внешнеторговом балансе страны появился профицит.

На формирование положительного сальдо повлияли отдельные товарные группы: черные металлы (7 млрд 801,1 млн долл.), зерновые культуры (3 млрд 088,5 млн долл.), жиры и масла животного или растительного происхождения (2 млрд 199,6 млн долл.), руды, шлак и зола (1 млрд 786,5 млн долл.), продукты неорганической химии (632,2 млн долл.), изделия из черных металлов (591,7 млн долл.), древесина и изделия из древесины (591,3 млн долл.), остатки и отходы пищевой промышленности (561,3 млн долл.) и железнодорожные локомотивы (535,8 млн долл.) [1].

Объем импорта товаров из стран ЕС уменьшился против января-июля 2013 г. на 2 млрд 835,3 млн долл. (на 19,4%), в том числе за счет: средств наземного транспорта, кроме железнодорожного на 54,4%, бумаги и картона - на 31,9%, механических машин - на 26,9%, разнообразной химической продукции - на 17%, пластмасс, полимерных материалов - на 15,9%, электрических машин - на 15,3%, фармацевтической продукции - на 10,2%.

Профицит внешнеторгового баланса Украины по итогам первого квартала 2014 года составил 1,307 млрд долл., в то время, как за аналогичный период прошлого года баланс внешней торговли был сведен с дефицитом в 1,197 млрд долл. В первом квартале 2014 года по сравнению с первым кварталом 2013 года дефицит внешней торговли товарами снизился в 53 раза, до 50,5 млн долл., профицит внешней торговли услугами - на 155,7 млн долл., или на 8,31%, до 1,719 млрд долл. [2]

Профицит торгового баланса не всегда благоприятно сказывается на экономике. Профицит может означать, что страна не достаточно эффективно использует свои ресурсы, т.е. свободные средства, которые она могла бы направить на повышение своего благосостояния [3].

Можно утверждать, что в связи с активным развитием экономики Украины данный вопрос является актуальным и требует более внимательного изучения.

Перечень ссылок

1. Інформаційно-аналітичний портал. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://inpress.ua/ru/economics/33599-n-a-1036>
2. <МЕТА> новости. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.meta.ua/archive/15.05.14/cluster:36408516-V-Ukrainy-vpervye-za-vosem-let-eksport- prevysil-import/>
3. Экономическая переводная литература. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://econbooks.ua/books/part/18509>